

**Предлог Закона о рачуноводству
и финансијском извештавању**

С А Д Р Ж А Ј

**ПРЕДЛОГА ЗАКОНА О РАЧУНОВОДСТВУ И
ФИНАНСИЈСКОМ ИЗВЕШТАВАЊУ**

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

1. Предмет и примена закона
2. Законска, професионална и интерна регулатива
3. Дефиниција израза
4. Разврставање правних лица
5. Језик и новчана јединица

II ОРГАНИЗАЦИЈА РАЧУНОВОДСТВА

1. Основе организације рачуноводства
2. Рачуноводствене исправе и евидентирање пословних промена
3. Пословне књиге
4. Контни оквир
5. Ажурност и чување рачуноводствених исправа и пословних књига
6. Попис имовине и обавеза
7. Усаглашавање потраживања и обавеза

III РАЧУНОВОДСТВЕНА НАЧЕЛА И ПРАВИЛА

IV ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈИ

1. Годишњи појединачни финансијски извештаји
2. Консолидовани финансијски извештаји
3. Ревизија финансијских извештаја
4. Достављање и обелодањивање финансијских извештаја

V ПРОФЕСИОНАЛНА РЕГУЛАТОРНА ТЕЛА

VI ПРОФЕСИОНАЛНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ УСЛУГЕ

1. Поверавање вођења пословних књига, припрема, састављање и презентација финансијских извештаја
2. Професионална стручност лица одговорних за вођење пословних књига, припрему, састављање и презентацију финансијских извештаја
3. Услуге ревизије финансијских извештаја
4. Посебни услови за пружање услуга ревизије финансијских извештаја
5. Правила ревизије финансијских извештаја
6. Лица одговорна за извештаје о ревизији финансијских извештаја

VII ЗАКОНСКА И ПРОФЕСИОНАЛНА КОНТРОЛА И НАДЗОР

1. Контрола
2. Надзор – Независно надзорно тело – Национални савет за рачуноводство

VIII КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

IX ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

ЗАКОН О РАЧУНОВОДСТВУ И ФИНАНСИЈСКОМ ИЗВЕШТАВАЊУ

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

1. Предмет и примена закона

Члан 1.

Овим законом се уређују услови и начин вођења пословних књига, припрема, састављање, презентација, обелодањивање и ревизија финансијских извештаја, услови и начин пружања рачуноводствених услуга и услуга ревизије финансијских извештаја, као и законска и професионална контрола и надзор над применом овог закона.

Одредбе овог закона односе се на привредна друштва, задруге, банке и друге финансијске организације, осигуравајућа друштва, берзе, брокерско дилерска друштва, даваоце финансијског лизинга, добровољне пензијске фондове, друштва за управљање добровољним пензијским фондовима, инвестиционе фондове, друга правна лица као и на физичка лица која самостално обављају делатност ради стицања добити.

Одредбе овог закона односе се и на правна лица које су банке и друге финансијске организације и организације за осигурање основале у иностранству.

Остала правна лица и други облици организовања која је домаће правно лице основало у иностранству примењују одредбе овог закона уколико није другачије предвиђено прописима држава у којима су основана.

Одредбе овог закона односе се и на организационе делове иностраних правних лица која у Републици Србији обављају привредну делатност, а седиште им је у иностранству.

Одредбе овог закона односе се на буџете и директне и индиректне кориснике буџетских средстава и организације обавезног социјалног осигурања у домену припреме, састављања, презентације и обелодањивања финансијских извештаја.

2. Законска, професионална и интерна регулатива

Члан 2.

Обвезници из члана 1. овог Закона, дужни су да вођење пословних књига, припрему, састављање, презентацију, обелодањивање и ревизију финансијских извештаја врше у складу са законском, професионалном и интерном регулативом.

Законску регулативу уређују државни органи, а чине је овај закон и подзаконски акти донети на основу њега.

Професионалну регулативу чини: Међународни рачуноводствени стандарди / Међународни стандарди финансијског извештавања (*IAS/IFRS – International Financial Reporting Standards*), њихова тумачења, упутства и смернице; Међународни стандард финансијског извештавања за мале и средње ентитете (*IFRS for SMEs – International Financial Reporting Standards for small and medium-sized entities*) и његова тумачења, упутства и смернице за примену; Међународни рачуноводствени стандарди за јавни сектор (*IPSAS- International Public Sector Accounting Standards*), Међународни стандарди ревизије (*ISA – International Standards on Auditing*); Међународни стандарди ангажовања на прегледу (*ISRE – International Standard on Review Engagements*); Међународни стандарди ангажовања на основу којих се пружа уверавање (*ISAE – International Standard on Assurance Engagements*); Међународни стандард контроле квалитета (*ISQC – International Standards FOR Quality Control*); Међународни стандарди едукације (*IES – International Educational Standards*), национални Рачуноводствени стандард РС 21 – *Рачуноводствене исправе*, национални Рачуноводствени образовни стандард РС 31 - *Професионално образовање рачуновођа*; национални Рачуноводствени стандард квалитета рачуноводственог софтвера РС 33 - *Рачуноводствени софтверски стандард*; други рачуноводствени стандарди донесени у складу са стандардима Међународне федерације рачуновођа (*IFAC– International Federation of Accountants*) и Одбора за Међународне рачуноводствене стандарде (*International Accounting Standards Board – IASB*) и њихових тела и *IFAC*-ов Етички кодекс за професионалне рачуновође.

Професионална организација пуноправна чланица Међународне федерације рачуновођа (*IFAC*) - Савез рачуновођа и ревизора Србије (у даљем тексту: Професионална организација) врши надзор над применом међународне професионалне регулативе, доноси и имплементира професионалну регулативу на националном нивоу.

Интерну регулативу чине акта донета од стране обвезника овог закона, који у складу са законском и професионалном регулативом, уређују ниво професионалне оспособљености рачуновођа, организацију рачуноводства, контролне поступке, рад интерне контроле и ревизије и рачуноводствене политике (распоред трошкова на производе и услуге – цена коштања, метод и рокови отписа нематеријалних улагања и сталних средстава, метод обрачуна излаза залиха и сл.) и друга питања у вези са организацијом рачуноводства.

Велика правна лица, у смислу члана 4. овог закона и сви емитенти хартија од вредности, чије се хартије од вредности котирају на јединственом тржишту хартија од вредности, примењују МРС/МСФИ

Мали ентитети (мала правна лица и предузетници) и средња правна лица, за припрему, презентацију и обелодањивање финансијских извештаја, примењују Међународни стандард финансијског извештавања за мале и средње ентитете (МСФИ за МСЕ), с тим што средња правна лица могу да се одреде да примењују МРС/МСФИ, што утврђују интерном регулативом.

Обвезници овог закона из члана 1. став 6. примењују МРС-ЈС.

Одлуке о доношењу националног рачуноводственог стандарда РСС 21-Рачуноводствене исправе, националног рачуноводственог образовног стандарда РОС 31, националног рачуноводственог стандарда квалитета рачуноводственог софтвера РСС 33 и других рачуноводствених стандарда које доноси професионална организација у складу са стандардима Међународне федерације рачуновођа објављују се у "Службеном гласнику Републике Србије".

3. Дефиниција израза

Члан 3.

Значења израза у смислу овог закона:

- *МРС/МСФИ (IAS/IFRS)* су Међународни рачуноводствени стандарди / Међународни стандарди финансијског извештавања (*International Financial Reporting Standards – IAS/IFRS*, које проглашава одбор за међународне рачуноводствене стандарде (*International Accounting Standards Board IASB*);
- *МСФИ за МСЕ (IFRS for SMEs)* Међународни стандард финансијског извештавања за мале и средње ентитете (*International Financial Reporting Standards for small and*

- medium-sized entities*) које проглашава Одбор за Међународне рачуноводствене стандарде (*International Accounting Standards Board – IASB*);
- *MPC-JC (IPSAS)*- су Међународни рачуноводствени стандарди за јавни сектор (*International Public Sector Accounting Standards*) које проглашава Одбор за Међународне рачуноводствене стандарде за јавни сектор (*IPSASB*)
 - *MCP (ISA)* су Међународни стандарди ревизије (*International Standards on Auditing*) које проглашава Међународна федерација рачуновођа (*International Federation of Accountants – IFAC*);
 - *Међународни стандарди ангажовања на прегледу (International Standard on Review Engagements – ISRE)* Стандарде који проглашава Међународна федерација рачуновођа;
 - *Међународни стандарди ангажовања на основу којих се пружа уверавање (International Standard on Assurance Engagements – ISAE)* Стандарде које је прогласила Међународна федерација рачуновођа;
 - *"Међународни стандард контроле квалитета" (International Standards for Quality Control – ISQC)* је стандард који је утврдио *IFAC*-ов одбор за квалитет на основу кога се организује и спроводи професионална контрола квалитета услуга у јавној пракси;
 - *Међународни стандарди едукације (IES – International Educational Standards)* су стандарди које је прогласила Међународна федерација рачуновођа (*International Federation of Accountants – IFAC*);
 - *„РС 21- Рачуноводствене исправе“* је национални рачуноводствени стандард који дефинише: рачуноводствене исправе, начин њиховог састављања, њихову контролу њихово чување.
 - *„РОС 31 – Професионално образовање рачуновођа“* је национални рачуноводствени образовни стандард, усклађен са Међународним стандардима едукације *IES*, којим се уређују услови и начин образовања и стицања професионалних звања у рачуноводству и коришћење професионалних исправа;

- "PCC 33 – *Рачуноводствени софтверски стандард*" је национални рачуноводствени стандард квалитета рачуноводственог софтвера којим се дефинишу елементи и квалитет рачуноводственог софтвера;
- *IFAC–ов Етички кодекс за професионалне рачуновође* је етички кодекс професионалне организације, чланице IFAC-а, представља скуп етичких норми у виду правила и принципа са упутствима за њихову примену, као и мера које се примењују уколико се те норме не поштују;
- "*Професионални рачуновођа*" је професионално стручно лице носилац професионалног или специјалистичког звања стеченог у складу са националним рачуноводственим образовним стандардом РС 31, члан професионалне организације, чланице IFAC–а, било да обавља јавну праксу или је запослен код послодавца у привреди, јавном сектору или другим делатностима или врши послове ревизије финансијских извештаја, како је то дефинисано IFAC-овим Етичким кодексом за професионалне рачуновође;
- „*Професионални рачуновођа у јавној пракси*“ је лице запослено у привредном друштву, односно предузетник који пружа професионалне услуге;
- *Професионалне услуге* су услуге које пружа професионални рачуновођа са потребним рачуноводственим квалификацијама на пословима рачуноводства, ревизије финансијских извештаја, пореског консалтинга и консалтинга општег и финансијског менаџмента;
- *Јавни интерес* - колективно добро заједнице људи и институција којима рачуновође пружају професионалне услуге, како на националном тако и на међународном нивоу.
- "*Именик професионалних рачуновођа*" је књига у коју се уписују и ажурирају подаци и на основу које се прати рад Професионалних рачуновођа; у њој се води евиденција о континуираној едукацији, изреченим професионалним мерама и издатим професионалним исправама - лиценцама о професионалној оспособљености;
- "*Регистар привредних друштава и предузетника*" је књига коју води и ажурира професионална организација, где се уписују подаци који се односе на чланове – привредна

друштва и предузетнике регистроване за пружање рачуноводствених услуга у јавној пракси (рачуноводства, пореског консалтинга, пројектовања рачуноводственог софтвера и консалтинга општег и финансијског менаџмента).

- „Лиценце за услуге ревизије финансијских извештаја“ издаје Комора привредних друштава лиценцираних за ревизију финансијских извештаја и води „Регистар о издатим Лиценцама за услуге ревизије финансијских извештаја“.
- "Регистар привредних друштава за ревизију финансијских извештаја" је регистар чланства који води Комора привредних друштава лиценцираних за ревизију финансијских извештаја, а у који се уписују привредна друштва за ревизију финансијских извештаја којима је издата Лиценца за услуге ревизије финансијских извештаја.

4. Разврставање правних лица

Члан 4.

Правна лица се у смислу овог закона разврставају на мала, средња и велика, у зависности од просечног броја запослених, прихода остварених у обрачунском периоду и вредности имовине на дан састављања финансијских извештаја.

У средња правна лица разврставају се она правна лица која на дан састављања финансијских извештаја испуњавају најмање два од три следећа критеријума:

- 1) просечан број запослених између 50 и 250,
- 2) збир пословних, финансијских и осталих прихода између 8.800.000 и 35.000.000 евра, у динарској противвредности и,
- 3) просечна вредност имовине између 4.400.000 и 17.500.000 евра, у динарској противвредности.

Правна лица која имају износе ниже од предходно назначених, код најмање два од наведена три критеријума разврставају се у мала правна лица, а правна лица која имају више износе код најмање два од предходно наведених три критеријума сматрају се великим правним лицима.

Великим правним лицима, у смислу овог закона, сматрају се и банке и друге финансијске организације, берзе, брокерско дилерска друштва, осигуравајућа друштва, даваоци финансијског лизинга, добровољни пензијски фондови, друштва за управљање добровољним

пензијским фондовима и инвестициони фондови, без обзира на наведене критеријуме.

Третман малог правног лица, у смислу овог закона, имају предузетници, без обзира на наведене критеријуме.

Члан 5.

Разврставање у складу са критеријумима из члана 4. овог закона врши само правно лице са стањем на дан састављања финансијских извештаја и исто користи за наредну пословну годину.

Новооснована правна лица разврставају се сразмерно броју месеци пословања, на основу података из текућег финансијског извештаја и исто користе за текући и наредни пословни период.

Обавештење о разврставању, у смислу овог закона, обвезници су дужни да уз финансијски извештај доставе Пореској управи.

Просечан број запослених израчунава се тако што се збир укупног броја запослених на крају сваког месеца, укључујући и запослене у иностранству, подели са бројем месеци.

Вредности у еврима прерачунавају се у динарске вредности по средњем курсу који објављује Народна банка Србије.

5. Језик и новчана јединица

Члан 6.

Пословне књиге се воде, а финансијски извештаји састављају и презентују на српском језику и у званичној националној валути.

Трансакције у другим валутама прерачунавају се у динарску вредност по званичном средњем курсу Народне банке Србије на дан настанка трансакције, а за неизмирене обавезе, потраживања и новчана средства на текућим рачунима и благајни у страниој валути – и на дан састављања финансијских извештаја.

II. ОРГАНИЗАЦИЈА РАЧУНОВОДСТВА

1. Основе организације рачуноводства

Члан 7.

Обвезници овог закона, интерном регулативом уређују организацију рачуноводства на начин који омогућава свеобухватно

евидентирање, спречавање и откривање погрешно евидентираних рачуноводствених исправа.

Обвезници овог закона, прописују интерне рачуноводствене контролне поступке, одређују лица која су одговорна за законитост и исправност настанка пословне промене и састављање исправа о пословној промени, уређују кретање рачуноводствених исправа и утврђују рокове за њихово достављање на даљу обраду.

Обвезник овог закона, који врши електронску обраду података дужан је да користи рачуноводствени софтвер који омогућава функционисање система интерних рачуноводствених контрола и онемогућава брисање прокњижених пословних промена, сагласно рачуноводственом софтверском стандарду РСС - 33 Рачуноводствени софтвер.

Унос података у пословне књиге организује се тако да омогући:

- 1) контролу улазних података;
- 2) контролу исправности унетих података;
- 3) увид у промет и стање рачуна главне књиге;
- 4) увид у хронологију обављеног уноса пословних промена и
- 5) чување и коришћење података.

2. Рачуноводствене исправе и евидентирање пословних промена

Члан 8.

Књижења пословних промена на имовини, обавезама, капиталу, приходима и расходима врше се на основу веродостојних рачуноводствених исправа, како је дефинисано националним Рачуноводственим стандардом РС 21-Рачуноводствене исправе.

Члан 9.

Лица одговорна за састављање и контролу рачуноводствених исправа, пре њиховог књижења, својим потписом, класичним или електронским, потврђују истинитост и веродостојност такве исправе.

Обвезник овог закона, интереном регулативом може да уведе интерну контролу и интерну ревизију која врши независну верификацију интерних контрола процеса рада, уколико то изискује сложеност и обим пословања.

Послове из става 2. овог члана обавља професионално стручно лице из члана 32. овог закона.

3. Пословне књиге

Члан 10.

Пословне књиге су једнообразне евиденције о стању и променама на имовини, обавезама и капиталу, приходима и расходима и имају карактер јавних исправа.

Пословне књиге по систему двојног књиговодства воде сви обвезници овог закона.

Изузетно, предузетници који немају запослене, а који стекну услове за паушално опорезивање, немају обавезу примене става 2. овог члана.

Члан 11.

Пословне књиге по систему двојног књиговодства су: дневник, главна књига и помоћне књиге.

Дневник је пословна књига у којој се хронолошким редом, књиже све пословне промене.

Главна књига представља основну пословну књигу у којој се све пословне промене књиже систематски на појединачним аналитичким рачунима, отвореним на основу прописаног контног оквира. Главна књига омогућава увид у стање и промене на имовини, обавезама, капиталу, приходима и расходима.

Сваки унос података у пословне књиге мора да буде повезан са одговарајућом рачуноводственом исправом и извршен по начелу непромењивог записа.

Помоћне књиге су аналитичке евиденције које се у складу са интерном регулативом, воде за: сталну имовину, залихе и другу имовину, зараде, потраживања, обавезе, капитал, готовину, драгоцености и хартије од вредности у благајни и др.

Стална имовина се евидентира у Књизи сталне имовине и аналитичким рачунима. Књига сталне имовине садржи: основицу за амортизацију, стопу отписа и отписану вредност по основу амортизације и умањења, односно увећања вредности.

Аналитичка евиденција материјала, робе у промету на велико, производа и друге имовине у облику добара води се по врсти, количини и вредности.

Књига благајне је пословна књига у коју се уносе пословне промене које настају на готовини у динарима и девизама, хартијама од вредности и другим вредностима које се чувају у благајни обвезника овог закона. Књига благајне закључује се сваког дана у којем је било

пословних промена и доставља се рачуноводству истог, а најкасније наредног дана.

Пословне књиге могу да се воде у слободним листовима, повезане или пренете на неки од електронских или магнетних медија, тако да по потреби могу да се одштапају или прикажу на екрану.

Члан 12.

Пословне књиге се воде за пословну годину која је једнака календарској.

Отварање пословних књига врши се на почетку обрачунског периода на основу биланса стања претходног обрачунског периода.

Новоосновани обвезници овог закона, отварају пословне књиге на основу пописа имовине и обавеза на дан уписа у регистар код надлежног органа.

Члан 13.

Пословне књиге се закључују на крају пословне године, настанком статусне промене, престанком пословања и у другим случајевима, а након књижења свих пословних промена и обрачуна.

Помоћне књиге које се користе више од једне године закључују се по престанку њиховог коришћења.

Пословне књиге се закључују најкасније до рока за предају финансијских извештаја.

4. Контни оквир

Члан 14.

Обвезници из члана 1. став 2, 3,4 и 5 пословне промене књиже на троцифреним синтетичким рачунима, који су прописани контним оквиром.

Пословна промена књижи се, на основу веродостојних рачуноводствених исправа о насталој промени, на рачуну који одговара природи те промене.

Обвезници из члана 1. став 6, пословне промене књиже на рачунима посебног контног оквира утврђеног за ове обвезнике закона.

Контне оквире и садржину рачуна за све обвезнике овог закона, прописује орган надлежан за послове финансија, изузев за банке и друге финансијске организације, осигуравајућа друштва, берзе, брокерско дилерска друштва, даваоце финансијског лизинга,

добровољне пензијске фондове, друштва за управљање добровољним пензијским фондовима и инвестиционе фондове за које контни оквир прописује Гувернер народне банке.

Надлежни органи из става 4. овог члана, дужан је да контне оквире пропише у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона.

5. Ажурност и чување рачуноводствених исправа и пословних књига

Члан 15.

Обвезници овог закона су дужни да уредно и ажурно воде пословне књиге.

Лица која учествују у састављању и пријему рачуноводствених исправа у вези са насталим пословним променама дужна су да потписану исправу и другу документацију у вези са насталом променом доставе рачуноводству одмах по изради, односно пријему, а најкасније у року од пет дана, од дана када је пословна промена настала.

Лица која воде пословне књиге, након спроведене контроле примљених исправа, дужна су да исправе прокњиже у пословним књигама наредног дана, а најкасније у року од три дана од дана пријема.

Члан 16.

Рачуноводствене исправе чувају се у следећим роковима:

1) трајно се чувају исплатне листе или аналитичке евиденције зарада које осигуравају битне податке о запосленом,

2) пет година се чувају исправе на основу којих се уносе подаци у пословне књиге,

3) пет година се чувају исправе платног промета у овлашћеним финансијским институцијама платног промета,

4) три године се чувају продајни и контролни блокови, помоћни обрасци и слична документација.

Закључене, потписане и оверене пословне књиге и финансијски извештаји се чувају, и то:

1) финансијски извештаји 30 година;

2) дневник и главна књига 10 година;

3) помоћне књиге пет година.

Обвезници овог закона су дужни да чувају евиденције које обезбеђују вршење контроле обрачунатих и плаћених јавних прихода, у роковима предвиђеним прописима којима се уређују ова питања.

Обвезници овог закона су дужни да уредно чувају рачуноводствене исправе и пословне књиге у писаној, електронској или магнетној форми или коришћењем других средстава архивирања и да одреде лице одговорно за њихово чување.

Рок чувања рачуноводствених исправа и пословних књига рачуна се од задњег дана пословне године на коју се односе.

Рачуноводствене исправе и пословне књиге се чувају у просторијама у којима се обавља делатност или код привредног друштва или предузетника регистрованих за вођење пословних књига, ако им је поверено вођење пословних књига, а што се одређује интерним актом.

Уколико се пословне књиге воде електронски, упоредо са меморисаним подацима треба да се обезбеди и меморисање апликативног софтвера, како би подаци били доступни контроли.

При отварању поступка ликвидације или стечаја, рачуноводствене исправе и пословне књиге записнички се предају ликвидационом, односно стечајном управнику.

6. Попис имовине и обавеза

Члан 17.

На почетку пословања и на крају сваке пословне године, односно пре састављања финансијских извештаја, врши се попис имовине и обавеза и усклађује књиговодствено стање са стварним стањем утврђеним пописом.

Попис и усклађивање имовине и обавеза са стварним стањем врши се на начин, по поступку и у случајевима прописаним правилником који доноси орган надлежан за послове финансија.

Изузетно од одредбе става 1. овог члана, обвезник овог закона, својом интерном регулативом може да предвиди и дуже периоде за вршење пописа књига, филмова, фотоса, архивске грађе и сл., с тим што ти периоди не могу да буду дужи од пет година.

Пре пописа имовине и обавеза и пре састављања финансијских извештаја, врши се усклађивање промета и стања главне књиге са дневником и помоћним књигама.

Члан 18.

Поред годишњег (редовног) пописа, обвезници овог закона пописују имовину и обавезе и приликом примопредаје дужности рачунопологача као и у другим околностима (ванредни попис).

Обвезници овог закона, интерном регулативом уређују организацију и технику пописа (одређивање комисија, начина и рокова пописа, начина усклађивања књиговодственог са стварним стањем и др.).

7. Усаглашавање потраживања и обавеза

Члан 19.

Обвезници овог закона, у обавези су да, пре састављања финансијског извештаја, изврше усаглашавање потраживања и обавеза, што доказују одговарајућом исправом.

Поверилац је дужан да дужнику, пре састављања финансијског извештаја, достави попис ненаплаћених рачуна, а дужник је обавезан да у року од пет дана од дана пријема потврди своју обавезу или је аргументовано оспори и о томе писано обавести повериоца.

Обвезник овог закона је дужан да у Напоменама уз финансијске извештаје, обелодани неусаглашена потраживања и обавезе.

III. РАЧУНОВОДСТВЕНА НАЧЕЛА И ПРАВИЛА

Члан 20.

За признавање, мерење, презентацију и обелодањивање финансијских извештаја, обвезници овог закона из члана 1, став 2,3,4, и 5, примењују рачуноводствена начела дата у Концептуалном оквиру финансијског извештавања и Међународном рачуноводственом стандарду 1 (МРС 1) - Презентација финансијских извештаја, а обвезници овог закона из члана 1. став 6. примењују рачуноводствена начела и друге карактеристике финансијског извештавања исказане у Међународном рачуноводственом стандарду за јавни сектор 1 (МРС-ЈС 1) – Презентација финансијских извештаја.

За признавање, мерење, презентацију и обелодањивање позиција финансијских извештаја непосредно се примењују Међународни рачуноводствени стандарди / Међународни стандарди финансијског извештавања (у даљем тексту: *МРС/МСФИ*), Међународни стандард финансијског извештавања за мале и средње ентитете (у даљем тексту: *МСФИ за МСЕ*) ако се обвезник из члана 2. став 7. овог закона, определио да примењује *МСФИ за МСЕ* и Међународни рачуноводствени стандарди за јавни сектор (у даљем тексту *МРС-ЈС*), за обвезнике из члана 1. став 6.

Ревизија финансијских извештаја, састављање и изражавање ревизорског мишљења врши се уз непосредну примену Међународних стандарда ревизије (у даљем тексту: *МСП*), као и посебних Међународних стандарда ревизије који се односе на јавни сектор.

Ако се према међународној професионалној регулативи стекну услови да се предходна година сматра хиперинфлаторном, надлежни државни орган, до 15. јануара текуће године објављује индекс раста цена за усклађивање позиција финансијских извештаја предходне године.

Професионалне рачуновође, из члана 3. став 1. ал. 13. и 14. овог закона, послове из ст. 1, 2. и 3. овог члана, обављају у складу са овим законом и ИФАС–овим Етичким кодексом за професионалне рачуновође.

IV. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈИ

1. Годишњи појединачни финансијски извештаји

Члан 21.

Обвезници овог закона, састављају и презентују годишње финансијске извештаје са стањем на дан 31.12. текуће године (редовни годишњи финансијски извештаји).

Обвезник овог закона, код кога настану статусне промене (спајање, подела, одвајање), саставља финансијске извештаје на дан утврђен одлуком о промени (ванредни финансијски извештаји).

Пословне промене настале између дана састављања финансијских извештаја и дана уписа у регистар обухватају се у пословним књигама новог обвезника овог закона.

Финансијски извештаји у случају отварања, односно закључења поступка ликвидације, односно стечаја, обвезника овог закона

(ванредни финансијски извештаји) састављају се на дан отварања поступка.

Члан 22.

Финансијски извештаји, обвезника из члана 1. став 2, 3, 4. и 5. укључују:

- 1) Извештај о финансијској позицији (Биланс стања);
- 2) Извештај о укупном резултату (Биланс успеха);
- 3) Извештај о променама на капиталу;
- 4) Извештај о токовима готовине;
- 5) Напомене уз финансијске извештаје.

Имовина, обавезе и капитал, приходи и расходи других облика организовања (радне јединице, представништва, агенције и сл.) који немају својство правног лица, а обављају делатност у иностранству, уносе се у финансијске извештаје домаћег правног лица, које их је основало.

Предузетници немају обавезу састављања финансијских извештаја из тач. 3), 4) и 5) става 1. овог члана.

У циљу обезбеђења података за статистичка истраживања од државног значаја, обвезници овог закона састављају и посебан извештај, чију форму и садржину прописује орган надлежан за послове финансија.

Финансијски извештаји, обвезника из члана 1. став 6 укључују:

- Извештај о финансијском стању (Биланс стања);
- Извештај о финансијској успешности (Биланс успеха);
- Извештај о промени нето имовине/капитала;
- Извештај о новчаним токовима;
- Извештај о остваривању буџета (само за буџете);
- Напомене.

Члан 23.

Форму и садржину свих финансијских извештаја усклађену са *МРС/МСФИ* и *МСФИ за МСЕ* и *МРС-ЈС* прописује, орган надлежан за послове финансија.

Члан 24.

Орган управљања обвезника овог закона, односно предузетник, одговоран је за доношење одговарајуће регулативе из става 5. члана 2 овог закона и за припрему, презентацију и квалитет финансијских извештаја, а професионални рачуновођа, запослени или у јавној пракси, одговоран је за одмеравање позиција финансијских извештаја, у складу са законском, професионалном и интерном регулативом.

Финансијске извештаје потписује законски заступник обвезника овог закона, односно предузетник и Професионални рачуновођа, који поседује исправе о професионалној оспособљености, одређен интерном регулативом за њихово састављање, непосредно или дигиталним потписом, уколико се извештаји сачињавају у електронском облику усклађеним са стандардом XBRL.

2. Консолидовани финансијски извештаји

Члан 25.

Обвезници овог закона који остварују контролу (матично правно лице) над једним или више правних лица (зависно правно лице), имају обавезу да састављају и подносе консолидоване финансијске извештаје.

Консолидовани финансијски извештаји су извештаји економске целине, коју чине матично и сва зависна правна лица.

Изузетно, уколико збирна вредност имовине, односно прихода, матичног и зависних правних лица, без интерних трансакција, упућује у смислу чл. 4. и 5. овог закона на мало правно лице, такво правно лице није у обавези да саставља, доставља и обелодањује консолидовани финансијски извештај.

Приликом састављања консолидованих финансијских извештаја користе се правила и процедуре садржане у релевантним рачуноводственим стандардима из члана 2. овог закона.

3. Ревизија финансијских извештаја

Члан 26.

Ревизија финансијских извештаја обавезна је за велика и средња правна лица, у смислу чл. 4. и 5. овог закона, за правна лица која састављају консолидовани финансијски извештај, као и емитенте

хартија од вредности и других финансијских инструмената, који емитовање врше путем јавне понуде.

Емитенти хартија од вредности и других финансијских инструмената, који емитовање врше путем јавне понуде, дужни су да објаве финансијске извештаје и извештај о извршеној ревизији, за годину која претходи години у којој врше емисију.

Ревизија финансијских извештаја обвезника из члана 1. став 6. овог закона, врши се у складу са посебним законом који уређује област ревизије јавног сектора.

4. Достављање и обелодањивање финансијских извештаја

Члан 27.

Финансијске извештаје, у једном примерку, обвеници из члана 1, ст. 2, 3, 4. и 5. овог закона дужни су да, најкасније до краја фебруара текуће године за претходну годину, доставе Пореској управи, која врши обраду и контролу свих извештаја и објављује основне податке о финансијском стању и резултатима пословања ових бвезника.

Финансијске извештаје обвезници из члана 1, став 6. достављају у броју примерака, роковима и органу или организацији, одређеној посебним подзаконским актом, који доноси надлежан државни орган.

Уз потпис финансијских извештаја Професионални рачуновођа уписује број лиценце о професионалној оспособљености.

Обвезници овог закона који финансијске извештаје састављају у складу са чланом 21. ст. 2. и 4. овог закона, исте достављају у року од 60 дана од дана на који се састављају.

Правна лица која врше консолидовање финансијских извештаја и која имају пословне јединице у иностранству, дужна су да усвојене консолидоване финансијске извештаје, за предходну годину, доставе органу из става 1. овог члана, најкасније до 31. марта текуће године.

Члан 28.

Обвезници овог закона дужни су да, на захтев органа овлашћеног чланом 37. овог закона, омогуће увид у пословне књиге као и у усвојене и оверене финансијске извештаје са извештајем о ревизији финансијских извештаја (уколико постоји обавеза вршења ревизије) на прописаним обрасцима или на обрасцима који се формирају путем електронских порука, по стандарду XBRL, потписаних дигиталним потписом, са циљем остваривања њихових контролних функција.

Члан 29.

Обвезници ревизије финансијских извештаја из члана 26. став 1. овог закона обелодањују финансијске извештаје за претходну годину, заједно са мишљењем ревизора (скраћени извештај), најкасније до 30. јуна текуће године на својој web страници или другом гласилу, по правилу у XBRL формату сходно техничким препорукама IFAC–а везано за објављивање таквих извештаја.

V. ПРОФЕСИОНАЛНА РЕГУЛАТОРНА ТЕЛА

Члан 30.

Професионална регулаторна тела у смислу овог закона су Професионална организација из члана 2. став 4. и Комора привредних друштава лиценцираних за ревизију финансијских извештаја из члана 3. став 1. алинеја 20. овог закона.

Професионална организација је професионално тело које:

- штити јавни интерес и промовише рад професионалних рачуновођа кроз усвајање и развијање стручних компетенција професионалних рачуновођа;
- обезбеђује институционалну инфраструктуру за усвајање и реализацију професионалних и етичких норми и правила понашања;
- успоставља процедуре за одређивање квалификованости професионалних рачуновођа као услова за квалитетно финансијско извештавање и улазак у професију;
- врши оцену и процену примарних квалитета рада професионалних рачуновођа;
- усваја и развија стандарде и смернице контроле квалитета рачуноводствених фирми којима се од њих захтева успостављање и континуирано побољшање политика и процедура контроле квалитета рада;
- спроводи одговарајуће образовне и дисциплинске мере према професионалним рачуновођама.

Професионална организација је овлашћена за вођење Именика професионалних рачуновођа из члана 3. став 1. алиније 17. овог закона и Регистра из члана 3. став 1. алиније 18. овог закона.

Професионална организација:

- преводи и објављује *МРС/МСФИ*, *МСФИ за МСЕ*, *МРС-ЈС*, обезбеђује едукацију за њихову примену и врши надзор над

њиховом применом, а у складу са програмом контроле квалитета пружања рачуноводствених услуга;

- преводи и објављује и активно ради на примени и поштовању *МСР*, и других стандарда и спроводи обуку и усавршавање за њихову примену;
- уводи и примењује ИФАС-ов Етички Кодекс за професионалне рачуновође кроз ажурирање и објављивање превода, обезбеђење његове доступности, установљавање система и процедура истраживања случајева његовог кршења, као и предузимања одређених дисциплинских поступака ради заштите јавног интереса;
- имплементира све међународне стандарде едукације и усаглашава националане програме едукације са њима;
- преводи и објављује Међународне рачуноводствене стандарде за јавни сектор, обезбеђује едукацију и прати њихову примену.

Професионална организација остварује своју функцију у складу са законом и актима професионалне и етичке саморегулативе.

Професионална организација подноси Влади Републике Србије годишњи извештај о реализацији овлашћења поверених овим законом најкасније четири месеца по завршетку календарске године.

Комора привредних друштава лиценцираних за ревизију финансијских извештаја (у даљем тексту: Комора) је овлашћено професионално регулаторно тело за вршење контроле рада привредних друштава регистрованих и лиценцираних за ревизију финансијских извештаја и за вођење Регистра привредних друштава за ревизију финансијских извештаја из члана 3. став 1. алиније 20. овог закона.

Комора подноси Влади Републике Србије годишњи извештај о реализацији овлашћења поверених овим законом најкасније четири месеца по завршетку календарске године.

Професионална регулаторна тела имају право на накнаду за вођење регистра на коју даје сеагласност Влада Републике Србије.

VI. ПРОФЕСИОНАЛНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ УСЛУГЕ

1. Поверавање вођења пословних књига, припрема, састављање и презентација финансијских извештаја

Члан 31.

Вођење пословних књига, припрему, састављање и презентацију финансијских извештаја обвезник овог закона може поверити:

- 1) Професионалном рачуновођи који је у радном односу код обвезника чије се пословне књиге воде, а који испуњава услове из члана 32. овог закона;
- 2) привредном друштву или предузетнику, уговором сачињеним у писаној форми, а који има регистровану, претежну, делатност за пружање рачуноводствених услуга и који је уписан у Регистар из члана 3. став 1. алиније 18. овог закона.

Привредно друштво и предузетник регистрован за пружање рачуноводствених услуга за упис у Регистар, из члана 3. став 1. алиније 18. овог закона мора да испуњава и следеће услове:

- 1) да има запослено лице одговорно за вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја које испуњава услове из члана 32. овог закона, или да предузетник, који непосредно обавља делатност пружања рачуноводствених услуга, испуњава услове из члана 32. овог закона;
- 2) да су оснивачи (ортаци, чланови, акционари) у привредном друштву за пружање рачуноводствених услуга Професионалне рачуновође које испуњавају услове из члана 32. овог закона, односно да је предузетник Професионални рачуновођа који испуњава услове из члана 32. овог закона.

Захтев за упис у Регистар доставља се професионалној организацији која води Регистар сагласно члану 3. став 1. алиније 18. овог закона, а уз захтев се достављају докази о испуњености услова из тач. 1. и 2. става 2. овог члана.

Решење о одбијању уписа у Регистар, односно брисању из Регистра је коначно, а против њега може да се покрене управни спор.

Привредно друштво и предузетник из става 2. овог члана, могу пружати и услуге ревизије финансијских извештаја у складу са чл. 33, 34. и 35. овог закона.

Привредно друштво и предузетник не могу да врши ревизију финансијских извештаја код правног лица коме истовремено пружају

услуге рачуноводства, односно вођења пословних књига и састављања финансијских извештаја.

2. Професионална стручност лица одговорних за вођење пословних књига, припрему, састављање и презентацију финансијских извештаја

Члан 32.

Вођење пословних књига, припрему, састављање и презентацију финансијских извештаја обвезника овог закона, обавља Професионални рачуновођа из члана 3. став 1. ал. 13. и 14. овог закона, који има важеће исправе о професионалној оспособљености.

Исправе о професионалној оспособљености, у смислу овог закона су:

- 1) Сертификат о стеченом професионалном звању и
- 2) Лиценца о професионалној оспособљености.

Стицање професионалног звања, издавање и коришћење професионалних исправа уређено је националним рачуноводственим образовним стандардом РОС 31 и IFAC–овим Етички кодексом за професионалне рачуновође.

Обвезници овог закона интерном регулативом одређује, ниво професионалног звања лица одговорног за вођење пословних књига, припрему, састављање и презентацију финансијских извештаја.

3. Услуге ревизије финансијских извештаја

Члан 33.

Услуге ревизије финансијских извештаја пружају се у складу са овим законом, Међународним стандардима ревизије-МСР, Међународним стандардима ангажовања на прегледу, Међународним стандардима ангажовања на основу којих се пружа уверавање и IFAC–овим Етичким кодексом за професионалне рачуновође.

Ревизију финансијских извештаја, обвезника ревизије из члана 26. овог закона, могу да врше овлашћене јавне рачуновође и овлашћене рачуновође, које испуњавају услове из члана 32. овог закона, запослене у привредним друштвима која су регистрована за пружања услуга рачуноводства и ревизије финансијских извештаја у складу са законом којим се уређује правни положај привредних друштава и овим законом.

Ревизију финансијских извештаја, обвезника овог закона, који нису обухваћени чланом 26. став 1 и 2, овог закона, могу да врше и овлашћене јавне рачуновође непосредно у виду самосталне професионалне делатности, као физичка лица регистрована за пружање услуга рачуноводства и ревизије финансијских извештаја у складу законом којим се уређује правни положај предузетника и овим законом.

Предузетник из става 3. овог члана може имати и запослене овлашћене јавне рачуновође и овлашћене рачуновође за обављење послова ревизије финансијских извештаја.

4. Посебни услови за пружање услуга ревизије финансијских извештаја

Члан 34.

Привредна друштва и предузетници за пружање услуга ревизије финансијских извештаја, морају да испуњавају и следеће услове:

- 1) да су оснивачи (ортаци, чланови, акционари) привредних друштава за пружање услуга ревизије финансијских извештаја овлашћене јавне рачуновође и овлашћене рачуновође које поседују исправе из члана 32. став 2. овог закона, односно да је предузетник који непосредно пружа услуге ревизије финансијских извештаја у виду самосталне професионалне делатности овлашћени јавни рачуновођа који поседују исправе из члана 32. став 2. овог закона;
- 2) да имају и Лиценцу за услуге ревизије финансијских извештаја из члана 3. став 1. тач. 19. овог закона ако врше ревизију финансијских извештаја обвезника овог закона, из члана 26. ст. 1. и 2. овог закона.

Лиценце за услуге ревизије финансијских извештаја издаје орган надлежан за послове финансија и води Регистар издатих Лиценци за услуге ревизије финансијских извештаја.

Привредно друштво уз захтев за издавање Лиценце за услуге ревизије финансијских извештаја и упис у Регистар издатих Лиценци за услуге ревизије финансијских извештаја прилаже:

1) методолошки акт за обављање ревизије финансијских извештаја који је усклађен са *MCP*, Међународним стандардима ангажовања на прегледу, Међународним стандардима ангажовања на основу којих се пружа уверавање, *IFAC*-овим Етичким Кодексом за професионалне рачуновође и Међународним стандардом контроле квалитета и који нарочито садржи:

- начин руковођења којим се наглашава значај поштовања основних принципа;
- начин руковођења којим се установљава очекивање да ће чланови тима на ангажовању деловати у јавном интересу;
- политике и процедуре примене и надзора контроле квалитета ангажовања;
- документоване политике у вези са идентификовањем претњи које узрокују непоштовање основних принципа, процене значаја претњи и одређивање и примена заштитних мера којима ће се ове претње елиминисати или свести на разумну меру;
- документоване политике у вези са независношћу које се односе на идентификовање претњи које узрокују непоштовање основних принципа, процену значаја претњи и одређивање и примену заштитних мера којима ће се ове претње елиминисати или свести на разумну меру;
- документоване интерне политике и процедуре којима се захтева поштовање основних принципа;
- политике и процедуре надзора и управљања зависношћу од прихода једног клијента.
- политике и процедура подстицања особља да извести више руководство фирме о недоумицама и забринутости у вези са поштовањем основних принципа;
- политике и процедуре којима се онемогућава утицај на исход ангажовања појединцима који нису чланови тима;
- правовремена комуникација у вези са политикама и процедурама фирме, укључујући све измене, према свим партнерима и професионалним персоналом, као и одговарајућа обука и образовање везано за такве политике и процедуре.
- одређивање члана вишег нивоа менаџмента одговорног за

надгледање адекватности функционисања система контроле квалитета;

- информисање партнера и професионалног особља о клијентима којима се врши ревизија финансијских извештаја као и њиховим повезаним правним лицима у односу на које морају бити независни.
- дисциплински механизам којим се унапређује поштовање политика и процедура;

- 2) списак овлашћених јавних рачуновођа и овлашћених рачуновођа који су запослени у привредном друштву регистрованом за ревизију финансијских извештаја, а који су уписани у Именик професионалних рачуновођа;
- 3) изјаву да оснивачи не обављају јавне функције;
- 4) доказе о испуњености услова из тач. 1) и 2) става 1. овог члана.

Орган надлежан за послове финансија дужан је да одлучи о захтеву за издавање Лиценце за услуге ревизије финансијских извештаја, у року од 15 дана од дана његовог подношења, односно да подносиоцу захтева у том року изда Лиценцу за услуге ревизије финансијских извештаја или захтев решењем одбије, а ако у прописаном року не одлучи сматраће се да је захтев усвојен и да је подносилац захтева уписан у Регистар о издатим Лиценцама за услуге ревизије финансијских извештаја.

Орган надлежан за послове финансија доноси решење о одузимању Лиценце за услуге ревизије финансијских извештаја привредном друштву регистрованом за пружања услуга ревизије финансијских извештаја уколико престане да испуњава један од услова прописан овим законом, осим ако у року од три месеца од дана настанка промене отклони те недостатке.

Решење о одбијању, односно о одузимању Лиценце за услуге ревизије финансијских извештаја је коначно, а против њега може да се покрене управни спор.

Привредна друштва која пружају услуге ревизије финансијских извештаја правних лица из члана 26. овог закона и која поседују Лиценцу за услуге ревизије финансијских извештаја чланови су Коморе која води регистар из члана 3. став 1 тач. 20. овог закона.

5. Правила ревизије финансијских извештаја

Члан 35.

Надлежни орган обвезника ревизије финансијског извештаја, одлучује о избору привредног друштва за ревизију финансијског извештаја, у складу са законом.

Услуге ревизије финансијског извештаја се пружају на основу закљученог уговора, у писаној форми, између привредног друштва за ревизију финансијских извештаја и обвезника ревизије.

Уговор из предходног става се закључује на период који не може бити краћи од 3 (три) године ни дужи од 6 (шест) година и не може се у овом периоду раскинути вољом клијента изузев, ако клијент изгуби статус обвезника ревизије финансијског извештаја или на основу правоснажне одлуке суда.

Привредно друштво за ревизију финансијских извештаја има обавезу да се осигура од одговорности за штету коју може да проузрокује изражавањем неадекватног мишљења и непоштовањем законске и професионалне регулативе, на начин и у износима прописаним од стране министарства финансија.

Надзор примене члана 33. до 36. овог закона, врши орган надлежан за послове финансија или орган односно организација коју он овласти по основу прописа који доноси орган надлежан за послове финансија.

6. Лица одговорна за извештаје о ревизији финансијских извештаја

Члан 36.

Професионални рачуновођа у јавној пракси, који има звање Овлашћени јавни рачуновођа-Овлашћени ревизор, као независно професионално лице, одговоран је за формирање и изражавање мишљења о истинитости и објективности економског мерења израженог у финансијским извештајима у складу са законском, професионалном и интерном регулативом код обвезника ревизије.

Стицање професионалног звања овлашћени јавни рачуновођа и издавање и коришћење професионалних исправа уређено је националним рачуноводствено–образовним стандардом РС 31.

Комора привредних друштава лиценцираних за ревизију финансијских извештаја врши надзор о испуњености услова из члана 32. овог закона и у складу са тим издаје лиценцу овлашћеним јавним рачуновођама за услуге ревизије финансијских извештаја.

VII. ЗАКОНСКА И ПРОФЕСИОНАЛНА КОНТРОЛА И НАДЗОР

1. Контрола

Члан 37.

Контролу примене овог закона и подзаконских прописа којима се уређује рачуноводство врши министарство надлежно за послове финансија, односно орган пореске управе у редовном поступку пријема и суштинске контроле финансијских извештаја.

Начин и услове вршења контроле из става 1. овог члана прописује министар надлежан за послове финансија.

Контролу квалитета рада Професионалних рачуновођа у јавној пракси из члана 32. и привредних друштава и предузетника из члана 31. став 2. овог закона, према Међународном стандарду контроле квалитета, *IFAC*–овом Етичком кодексу за професионалне рачуновође и другој професионалној регулативи, врши професионална организација, из члана 30. став 2. овог закона.

Одговорност за квалитет обављених услуга рачуноводства имају привредна друштва и предузетници регистровани за обављање послова рачуноводства и за ревизију финансијских извештаја, у складу са *IFAC*–овим Етичким кодексом за професионалне рачуновође.

Контролу квалитета услуга привредних друштва лиценцираних за ревизију финансијских извештаја врши Комора, а надзор над применом члана 33. до 36. овог закона, као и над радом Коморе врши министарство надлежно за послове финансија.

Контролу и надзор у складу са овим чланом врше лица - Професионалне рачуновође, која имају важеће професионалне исправе Овлашћеног јавног рачуновође или Овлашћеног рачуновође, из члана 32. овог закона, запослено код органа из става 1. овог члана, односно организације из ст. 3. и 5. овог члана.

Извештаји о извршеној контроли квалитета рада привредног друштва за ревизију финансијских извештаја достављају се независном надзорном телу из члана 38. овог закона, које са образложењем обавештава министарство надлежно за послове финансија.

Пореска управа или други орган кога одреди Министар финансија врши контролу пословања привредног друштва лиценцираног за ревизију финансијских извештаја.

2. Надзор

Независно надзорно тело – Национални савет за рачуноводство

Члан 38.

Ради праћења примене овог закона, орган надлежан за послове финансија формира независно надзорно тело – Национални савет за рачуноводство (у даљем тексту: Савет).

Савет се састоји од 15 чланова, које делегирају:

1) Министарство надлежно за послове финансија	2 члана
2) Орган из члана 27. став 1. овог закона	1 члан
3) Народна банка Србије	1 члан
4) Комисија за хартије од вредности	1 члан
5) Професионална организација из члана 2. став 4. овог закона	2 члана
6) Удружење пружалаца рачуноводствених услуга	1 члан
7) Комора привредних друштава лиценцираних за ревизију финансијских извештаја	1 члан
8) Асоцијација привредних друштава и предузетника произвођача рачуноводствених софтвера	1 члан
9) Асоцијација интерних ревизора	1 члан
10) Друштво професионалних проценитеља	1 члан
11) Привредна комора Србије	1 члан
12) Економски факултети	1 члан
13) Независни рачуноводствени експерт, кога именује Савет	1 члан

Најмање две трећине чланова Савета морају бити Професионалне рачуновође.

Савет бира председника уз предходну сагласност министра надлежног за послове финансија.

Мандат чланова Савета траје четири године.

Финансијска средства за спровођење плана и програма рада Савета обезбеђује министарство надлежно за послове финансија.

Трошкове ангажовања чланова Савета сnose ентитети-предлагачи из става 2. за своје представнике.

Права и обавезе Савета су да:

- сарађује са надлежним министарством и другим државним органима ради доношења предлога што квалитетнијих законских и подзаконских аката из области рачуноводства;
- прати рад на доношењу и примени закона и подзаконских аката и предлаже надлежним органима одговарајућа решења;

- иницира измене и допуне прописа о рачуноводству и финансијском извештавању;
- сарађује са професионалним регулаторним телима и предлаже приоритетне активности за доношење и примену законске и професионалне регулативе;
- даје мишљење у вези предлога правилника о контном оквиру и садржини рачуна из члана 14. овог закона, као и о предлогу форме и садржине финансијских извештаја из члана 23. овог закона;
- прати рачуноводствену и професионалну регулативу на глобалном нивоу и предлаже потребну хармонизацију;
- даје мишљење о предлогу, професионалне организације, о минималним ценама рачуноводствених услуга, услуга ревизије финансијских извештаја и консалтинг услуга;
- сачињава мерила за утврђивање минималних износа осигурања привредних друштава за ревизију финансијских извештаја, и за друге послове, по захтеву министарства надлежног за послове финансија;
- врши независни надзор над применом члана 37. овог закона и даје предлоге за одузимање Лиценце за услуге ревизије финансијских извештаја привредним друштвима за ревизију финансијских извештаја;
- даје сагласност на програм контроле квалитета пружања рачуноводствених услуга
- даје мишљења у вези са специфичним националним стандардима.

Надлежно министарство обезбеђује пословни простор за активности Савета, као и лица за обављање административно техничких послова.

VIII КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 39.

Новчаном казном од _____ до _____ динара казниће се за привредни преступ обвезник овог закона:

- 1) ако одредбе овог закона не примењује на правна лица и друге облике организовања који су основани у иностранству (члан 1. став 3);
- 2) ако се не разврста у мала, средња или велика правна лица у складу са прописаним критеријумима (члан 4);

3) ако интерном регулативом не уреди организацију рачуноводственог система на начин који омогућава свеобухватно евидентирање, спречавање и откривање погрешно евидентираних рачуноводствених исправа (члан 7. став 1);

4) ако не пропише интерне рачуноводствене контролне поступке, не одреди лица одговорна за законитост и исправност настанка пословне промене и састављања исправе о пословној промени, не уреди кретање рачуноводствених исправа и не утврди рокове за њихово достављање на даљу обраду (члан 7. став 2);

5) ако не користи рачуноводствени софтвер који омогућава функционисање система интерних рачуноводствених контрола и онемогућава брисање прокњижених пословних промена, сагласно националном рачуноводственом стандарду који регулише рачуноводствени софтвер (члан 7. став 3);

6) ако евидентирање пословних промена не врши на основу одговарајуће рачуноводствене исправе сачињене у складу са чланом 8. овог закона;

7) ако не одреди лица одговорна за састављање и контролу рачуноводствених исправа (члан 9);

8) ако пословне књиге не води по систему двојног књиговодства и на начин предвиђен овим законом (чл. 10, 11, 12. и 13);

9) ако не закључи пословне књиге у законом прописаним роковима (члан 13);

10) ако пословне књиге не води уредно и ажурно и ако не обезбеди да лица која учествују у састављању и пријему рачуноводствених исправа, као и лица која воде пословне књиге, то врше у законом предвиђеним роковима (члан 15);

11) ако не чува финансијске извештаје, рачуноводствене исправе и пословне књиге на начин и према роковима утврђеним овим законом (члан 16);

12) ако пре пописа имовине и обавеза и пре састављања финансијских извештаја не изврши усклађивање промета и стања главне књиге са дневником и помоћним књигама (члан 17. став 4);

13) ако не изврши попис имовине и обавеза у смислу овог закона (чл. 17 и 18);

14) ако не изврши усаглашавање потраживања и обавеза на дан састављања финансијских извештаја (члан 19. став 1)

15) ако поверилац дужнику не достави попис ненаплаћених рачуна, односно ако дужник не провери своју обавезу и о томе обавести повериоца (члан 19. став 2);

16) ако за признавање, вредновање, презентацију и обелодањивање позиција финансијских извештаја не примењује Међународне рачуноводствене стандарде / Међународне стандарде финансијског извештавања или Међународни стандард финансијског извештавања за мале и средње ентитете или Међународне рачуноводствене стандарде за јавни сектор (члан 20);

17) ако не састави финансијске извештаје на законом прописан начин и у законом предвиђеним случајевима и роковима (чл. 21. и 22);

18) ако не састави консолидовани финансијски извештај (члан 25);

19) ако не изврши ревизију финансијских извештаја (члан 26);

20) ако не достави финансијске извештаје у законом предвиђеним роковима (чл. 27. и 29);

21) ако врши рачуноводствене послове, а не испуњава услове за обављање тих послова, утврђене овим законом (члан 31);

22) ако вођење пословних књига, припремање, састављање презентацију и обелодањивање финансијских извештаја повери лицу, правном лицу или предузетнику који не испуњава услове предвиђене овим законом (чл. 31. и 32);

23) ако, као привредно друштво које је овлашћено за ревизију финансијских извештаја, повери обављање послова ревизије финансијских извештаја лицу које не испуњава услове у погледу одговарајућег професионалног звања (члан 33. став 2);

24) ако, као привредно друштво које је овлашћено за ревизију финансијских извештаја, не испуњава прописане услове за обављање те делатности (члан 34);

25) ако, као привредно друштво које је овлашћено за ревизију финансијских извештаја закључи уговор о пружању услуга супротно одредбама члан 35. ст. 2. и 3;

26) ако се, као привредно друштво које је овлашћено за ревизију финансијских извештаја, не осигура од одговорности за штету коју може да проузрокује израженим мишљењем ревизора или ако обавља ревизију финансијских извештаја код правних лица код којих постоји сукоб интереса (члан 35. став 4);

За радње из става 1. овог члана казниће се за привредни преступ и одговорно лице у правном лицу, новчаном казном од _____ до _____ динара.

Члан 40.

Новчаном казном од _____ до _____ казниће се за прекршај предузетник:

1) ако интерном регулативом не уреди организацију рачуноводственог система на начин који омогућава свеобухватно евидентирање, спречавање и откривање погрешно евидентираних рачуноводствених исправа (члан 7. став 1);

2) ако не пропише интерне рачуноводствене контролне поступке, не одреди лица која су одговорна за законитост и исправност настанка пословне промене и састављање исправе о пословној промени, не уреди кретање рачуноводствених исправа и не утврди рокове за њихово достављање на даљу обраду (члан 7. став 2);

3) ако евидентирање пословних промена не врши на основу одговарајуће рачуноводствене исправе сачињене у складу са чланом 8. овог закона;

4) ако пословне књиге не води по систему двојног књиговодства на начин предвиђен овим законом (чл. 10, 11, 12. и 13);

5) ако пословне књиге не води уредно и ажурно и ако не обезбеди да лица која учествују у састављању и пријему рачуноводствених исправа и лица која воде пословне књиге то врше у предвиђеним законским роковима (члан 15);

6) ако финансијске извештаје и пословне књиге не чува у законом прописаном року (члан 16);

7) ако пре пописа имовине и обавеза и пре састављања финансијских извештаја не изврши усклађивање промета и стања главне књиге са дневником и помоћним књигама (члан 17. став 4);

8) ако не изврши попис имовине и обавеза у смислу овог закона (чл. 17. и 18.);

9) ако не изврши усаглашавање потраживања и обавеза на дан састављања финансијских извештаја (члан 19. став 1);

10) ако за признавање, вредновање, презентацију и обелодањивање позиција финансијских извештаја не примењује Међународне рачуноводствене стандарде / Међународне стандарде финансијског извештавања или Међународни стандард финансијског извештавања за мале и средње ентитете или Међународне рачуноводствене стандарде за јавни сектор. (члан 20);

11) ако не састави финансијске извештаје на законом прописани начин и у законом предвиђеним случајевима и роковима (чл. 21. и 22);

12) ако у законом предвиђеним роковима не достави финансијске извештаје (чл. 27. и 29).

13) ако обавља рачуноводствене послове, а не испуњава услове за обављање тих послова утврђене овим законом (члан 31);

14) ако вођење пословних књига, припремање, презентацију и обелодањивање финансијских извештаја повери лицу, правном лицу или предузетнику који не испуњава услове предвиђене овим законом (чл. 31. и 32);

15) ако, као предузетник који се бави вршењем услуга ревизије финансијских извештаја непосредно обавља послове ревизије финансијских извештаја, а не испуњава прописане услове у погледу одговарајућег професионалног звања (члан 33. став 3) ;

16) ако, као предузетник који се бави вршењем услуга ревизије финансијских извештаја, послове ревизије финансијских извештаја повери лицу које не испуњава услове у погледу одговарајућег професионалног звања (члан 33. став 4) ;

17) ако, као предузетник који се бави вршењем услуга ревизије финансијских извештаја, не испуњава прописане услове за обављање те делатности (члан 34);

IX. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 41.

Подзаконски акти за спровођење овог закона донеће се у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 42.

Лица која су до дана ступања на снагу овог закона стекла професионална звања по националном рачуноводственим образовним стандардом РС 31, рачуновођа, самостални рачуновођа, овлашћени рачуновођа и овлашћени јавни рачуновођа, односно одговарајуће професионално звање у рачуноводству, полагањем по основу члана 66. или признавањем на основу члана 72. Закона о рачуноводству ("Службени лист СРЈ", бр. 46/96 и 71/99), професионална организација, на лични захтев, у складу са овим законом и националним рачуноводственим образовним стандардом РС 31, уписаће у одговарајући Именик професионалних рачуновођа.

Лица која поседују сертификат или решење ревизора и овлашћеног ревизора, стечена по Закону о рачуноводству и ревизији („Службени гласник РС“ бр 46/06 и 111/09) професионална

организација, у складу са овим законом и националним рачуноводственим образовним стандардом РС 31, на лични захтев, уписаће у Именик професионалних рачуновођа - носилаца професионалних звања овлашћених рачуновођа, односно овлашћених јавних рачуновођа.

Професионалне рачуновође из става 1. и 2. овог члана, уколико нису оствариле потребан ниво професионалне оспособљености кроз континуирану едукацију, непрекидно, у претходних пет година до дана ступања на снагу овог закона, обавезне су да, у року од годину дана од дана ступања на снагу овог Закона, положи тест провере знања о познавању регулативе из члана 2. ст. 2. и 3. овог закона, пред испитном комисијом професионалне организације.

Члан 43.

Привредна друштва и предузетници регистровани за пружање рачуноводствених услуга дужни су да ускладе своје пословање са одредбама члана 31. став 2. тачка 1) овог закона у року од 3 месеца.

Привредна друштва за пружање услуга ревизије финансијских извештаја дужна су да своје пословање ускладе са одредбама члана 34. овог закона, у року од три месеца од дана ступања на снагу овог закона.

Комора овлашћених ревизора, основана Законом о рачуноводству и ревизији ("Службени гласник РС", бр 46/2006) наставља са радом као професионално регулаторно тело из члана 30. став 7. овог закона и дужна је да свој статут и друга општа акта усклади са одредбама овог закона у року од три месеца од дана ступања на снагу овог закона, као и да се пререгиструје у складу са Законом о удружењима („Службени гласник РС“ 51/09).

Професионална организација из члана 2. став 4. овог закона је дужна да одредбе свог статута, којима уређује питања везано за вршење поверених послова овим законом, усклади са одредбама овог закона у року од три месеца од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 44.

Даном ступања на снагу овог закона, Пореска управа преузима предмете, документацију, архиву, базе података, средства за рад, потребан број запослених, као и део информационог система и неопходну информатичко технолошку опрему, које је Агенција за привредне регистре користила за обављање послова пријема и обраде финансијских извештаја и вођења регистра података о бонитету правних лица и предузетника.

Преузимање предмета, документације, архиве, база података, средстава за рад, потребног броја запослених, као и дела информационог система и неопходне информатичко технолошке опреме Агенције за привредне регистре, из става 1. овог члана, извршиће се на основу споразума између Агенције за привредне регистре и Пореске управе.

Члан 45.

Одредба Закона о поступку регистрације у Агенцији за привредне регистре („Службени гласник РС“, бр. 99/2011) члана 9. став 3, члана 14. став 1. тачка 9), члана 15. став 2. и члана 49. у делу који се односи на Регистар финансијских извештаја и података о бонитету правних лица и предузетника, престају да важе даном почетка примене овог закона.

Даном почетка примене овог закона престаје да важи Закон о рачуноводству и ревизији ("Службени гласник РС" бр. 46/2006, 111/2009).

Члан 46.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије", а примењиваће се почев од _____ године.

Београд, _____ 2012.

Образложење

Постојећи Закон о рачуноводству и ревизији („Службени гласник РС“, бр. 46/06 и 111/09) треба ставити ван снаге и донети нови Закон о рачуноводству и финансијском извештавању, из следећих разлога:

- Ствара правну несигурност – велики је утицај државних органа на финансијско извештавање. Посебно је изражен јак утицај Министарства финансија на независност ревизије и на Комору овлашћених ревизора.
- Не постоји јасна институционална инфраструктура за спровођење закона јер:
 - није уређена одговорност и заштита професионалних рачуновођа, кључног предуслова квалитета финансијских извештаја;
 - није јасно одређена улога професионалне организације чији су главни задаци:
 1. заштита јавног интереса и промоција рада професионалних рачуновођа у јавном интересу кроз усвајање и развијање њихових способности и компетенција,
 2. обезбеђење услова за усвајање и реализацију професионалних и етичких норми и правила понашања, као и подржавање професионалног понашања рачуновођа,
 3. усвајање и развијање стандарда и смерница контроле квалитета финансијског извештавања.
 - не постоји упутна норма за професионални надзор и контролу квалитета финансијског извештавања,
 - није дефинисана улога професионалног рачуновође креатора квалитета финансијског извештавања,
 - нема професионалне и етичке контроле рада професионалних рачуновођа-ревизора.
- У супротности је са релевантним одредбама Закона о привредним друштвима и пореским законима и подзаконским актима.

- Ствара непотребне трошкове приватном и јавном сектору и утиче на њихову конкурентност– извештаји се достављају на два места – АПР и Пореска управа.
- Обезбеђује повољније услове интересним групама – ревизорским и консалтинг и издавачким привредним друштвима.
- Значајно је допринео разним финансијским малверзацијама (утаје пореза, корупцији, пљачке, криминалу, проневере и сл.) или финансијским скандалима, што је довело до великог урушавања поверења у финансијске и ревизорске извештаје, као и у основе слободне трговине и функционисања финансијског тржишта.

Предлог новог Закона о рачуноводству и финансијском извештавању, који предлаже Савез рачуновођа и ревизора Србије, има све елементе добре регулативе зато што:

- Делотворан је и применљив:
 - јер обухвата сва питања система финансијског извештавања приватног и јавног сектора,
 - јер је у функцији заштите јавног интереса и промоције рада професионалних рачуновођа у јавном интересу,
 - јер предвиђа све институције потребне за спровођење, са јасно разграниченим надлежностима и одговорностима почев од државних органа, преко професионалних организација, рачуноводствених и ревизорских фирми и рачуновођа ,
 - јер даје јасне одредбе и јасне поделе надлежности, сагласне са опште прихваћеним глобалним захтевима, уз пуно уважавање националних интереса и специфичности,
 - јер садржи нормативне оквире који омогућавају транспарентно финансијско и ревизорско извештавање у складу са захтевима стандардизације,
 - јер предвиђа непосредно учешће, контролу и надзор државе, као и професионалне контроле

рачуноводствених и ревизорских услуга професионалних рачуновођа у јавној пракси,

- јер јасно одређује улогу глобалних регулаторних тела и међународно признате професионалне организације у превођењу, усклађивању, креирању, ажурирању и примени међународне професионалне регулативе и одговарајућих националних рачуноводствених стандарда,
 - јер прецизира пружање услуга и улогу привредних друштава и предузетника за пружање рачуноводствених услуга, као и за ревизију финансијских извештаја,
 - јер захтева професионалну стручност, етичку едукованост и јавну одговорност професионалних рачуновођа и ревизора, чиме решава значајна питања квалитетног финансијског извештавања од значаја за подизање поверења у финансијске извештаје,
 - јер омогућава учесницима у финансијском извештавању да га поштују и примењују, без додатних тумачења.
- Економичан је, јер смањује трошкове:
 - предаје финансијских извештаја на рационалан начин, предајом на једном месту и без накнаде код државног органа- Пореске управе,
 - континуиране едукације професионалних рачуновођа, чланова преко професионалне организације.
 - Оптерећења учесника у процесу извештавања су сврсисходана и оправдана;
 - Конзистентан је са другим релевантним прописима; и
 - Транспарентан је и прихватљив како на националном тако и на међународном нивоу;
 - У функцији је заштите власника капитала као и државе.

Овај Предлог закона о рачуноводству и финансијском извештавању сачињен је сходно захтеву професионалних рачуновођа и привредних друштава регистрованих за услуге рачуноводства и услуге ревизије финансијских извештаја, сагласно опште прихваћеним

глобалним стандардима, правилима међународних регулаторних тела, уз пуно уважавање наших специфичности, а омогућава транспарентно и упоредиво финансијско извештавање, што је у условима глобализације и стандардизације финансијског извештавања приоритетан задатак државе, али и професионалних организација, пре свега Савеза рачуновођа и ревизора Србије као члана Међународне федерације рачуновођа и других међународних регулаторних тела.

У Предлог закона о рачуноводству и финансијском извештавању укључене су и услуге ревизије финансијских извештаја, с обзиром на то да су услуге ревизије само један од сегмената рачуноводства.

У образложењу су коришћене многе упутне примедбе на постојећа законска решења из Закона о рачуноводству и ревизији („Службени гласник РС“ бр. 46/06 и 111/09).

Предлог закона садржи основне, посебне и прелазне одредбе, које су груписане, у одређене целине, према природи и материји која се тим одредбама регулише.

Предлог Закона утемељен је на следећим полазним основама:

- предмет уређења Закона (обвезници вођења пословних књига, припреме, састављања, достављања и обелодањивања финансијских извештаја извештаја, услови и начин пружања рачуноводствених и услуга ревизије законска и професионална контрола и независни надзор);
- регулатива на којој треба да буде засновано вођење пословних књига, припрема, састављање, достављање и обелодањивање финансијских извештаја и извештаја ревизије;
- јасна улога рачуноводствене професије у процесу стандардизације финансијског извештавања;
- дефинисање најзначајних израза у Закону, односно њиховог значења у смислу овог Предлога закона;
- јасна улога привредних друштава и предузетника за рачуноводствене и ревизорске услуге;
- јасно су дефинисане поделе надежности државе, професије и обвезника примене Закона;
- јасна улога професионалних организација, Савеза рачуновођа и ревизора Србије и Коморе овлашћених ревизора, као и Савета за рачуноводство;
- јасне прелазне одредбе у функцији континуитета.

У оквиру одељка **I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ**, чл. 1. - 6. Предлога, уређује се:

Члан 1. Обвезницима се сматрају предузећа, задруге, банке и друге финансијске организације, осигуравајућа друштва, берзе, брокерско дилерска друштва, даваоци финансијског лизинга, добровољни пензијски фондови, друштва за управљање пензијским фондовима, инвестициони фондови и друга правна лица и физичка лица, која самостално обављају привредну делатност ради стицања добити. Одредбе овог Предлога закона односе се и на организационе делове иностраних правних лица која у Републици Србији обављају привредну делатност, а седиште им је у иностранству, као и на правна лица и друге облике организовања које је домаће правно лице основало у иностранству, ако прописима држава у којима су та правна лица основана није утврђена обавеза вођења пословних књига и састављања финансијских извештаја. Банке и друге финансијске организације и организације за осигурање дужне су да воде пословне књиге и за правна лица која су основале у иностранству. Одредбе Закона односе се и на буџет и директне и индиректне кориснике буџетских средстава и организације обавезног социјалног осигурања.

На овај начин обухваћен је целокупан корпус субјеката који су обвезници овог закона, укључујући и предузетнике. Циљ оваквог предлога је да сви субјекти пословања пословне књиге воде на једнообразан начин, по систему двојног књиговодства и да финансијске извештаје састављају на истим основама, а који омогућава бољи увид у финансијско пословање. Изузетно, а имајући у виду мали обим пословања, предузетници паушалци, који немају запослене, пословне књиге могу да воде по систему простог књиговодства.

Члан 2. Према овом решењу, правна лица и предузетници су дужни да вођење пословних књига, припрему, састављање, достављање, обелодањивање и ревизију финансијских извештаја врше у складу са законском, професионалном и интерном регулативом. Законску регулативу чине Закон и подзаконски акти донесени на основу њега. Професионалну регулативу чине: Међународни стандарди финансијског извештавања и њихове смернице и тумачења; Међународни стандард финансијског извештавања за мале и средње ентитете; Међународни рачуноводствени стандарди за јавни сектор; Међународни стандарди ревизије; Међународни стандард контроле квалитета; Међународни стандарди едукације; национални стандард који регулише питања рачуноводствених исправа (РСС 21) национални стандарди којима се регулишу услови за професионално образовање рачуновођа (РОС 31); стандард за рачуноводствени софтвер (РСС 33); IFAC–ов Етички кодекс за

професионалне рачуновође и други рачуноводствени стандарди донесени на основу закона, а у складу са стандардима Међународне федерације рачуновођа (IFAC).

Сва акта која доноси национална професионална организација и акта која доносе међународна професионална организација и тела, морају да буду доступна свим обвезницима овог закона, па је стога неопходно да се Законом о рачуноводству, за спровођење професионалне регулативе, овласти конкретна професионална организација. Та организација мора да буде члан Међународне федерације рачуновођа која тесно сарађује са њом и има право али и обавезу да преводи и објављује IAS/IFRS, IFRS for SMEs, IPSAS, ISA и осталу међународну професионалну регулативу. Одредбом става 4. овог члана дат је логичан предлог да то буде педесетседмогодишња професионална организација, која исто толико успешно организује и едукује рачуноводствену професију, преводи и објављује међународну професионалну регулативу, а националну, са њом, усклађује, Савез рачуновођа и ревизора Србије, члан Међународне федерације рачуновођа.

Одредбом става 5. члана 2. дефинисано је шта се подразумева под интерном регулативом. Интерну регулативу, у смислу овог Предлога закона, чине акта правних лица и предузетника којима се, у складу са Законом и подзаконским актима, међународном професионалном регулативом и националним стандардима, уређују организација рачуноводства и рачуноводствене политике (рокови за достављање исправа, метод и рокови отписа нематеријалних улагања и сталних средстава, метод обрачуна излаза залиха, распоред трошкова на производе – цена коштања и др.). Сви субјекти на које се односи Закон о рачуноводству у обавези су да интерном регулативом уреде организацију рачуноводственог система на начин који омогућава свеобухватно евидентирање рачуноводствених исправа, спречавање и откривање погрешно евидентираних рачуноводствених исправа, затим да пропишу интерне управљачке и рачуноводствене контролне поступке и одреде лица одговорна за законитост и исправност настанка пословне промене и састављање исправе о пословној промени. Обвезници су такође дужни да уреде кретање рачуноводствених исправа и утврде рокове за њихово достављање на даљу обраду и да при вршењу обраде података на рачунару користе рачуноводствени софтвер који омогућава функционисање система интерних рачуноводствених контрола и онемогућава брисање прокњижених пословних промена, сагласно националном рачуноводственом стандарду који регулише рачуноводствени софтвер (РСС 33).

У ставу 6. овог члана, предвиђено је да сва правна лица из члана 4. (велика правна лица) и сви емитенти хартија од вредности, чије се хартије од вредности котирају на јединственом тржишту хартија од вредности, примењују МРС/МСФИ.

У ставу 7. овог члана предвиђена је обавеза малих ентитета и средњих правних лица, као и предузетника, да примењују Међународни стандард финансијског извештавања за мале и средње ентитете (МСФИ за МСЕ), с тим да средња правна лица могу да донесу одлуку да примењују МРС/МСФИ и да такву одлуку објаве у оквиру интерне регулативе.

У ставу 8. овог члана, утврђена је обавеза да буџети и корисници буџетских средстава примењују Међународне рачуноводствене стандарде за јавни сектор (МРС-ЈС).

У ставу 9. овог члана, утврђена је обавеза да се одлуке о доношењу националних рачуноводствених стандарда објављују у „Службеном гласнику Републике Србије“

Члан 3. Овим чланом дефинисано је значење појединих професионалних израза: "IAS/IFRS" (Међународни стандарди финансијског извештавања); "IFRS for SMEs" (Међународни стандард финансијског извештавања за мале и средње ентитете); „IPSAS“ (Међународни рачуноводствени стандарди за јавни сектор); "ISA" (Међународни стандарди ревизије); "ISQC" (Међународни стандард контроле квалитета); национални рачуноводствени стандарди „РС 21“ "РОС 31", "ЈРС 33"; "IFAC–ов Етички кодекс за професионалне рачуновође"; значење израза "професионални рачуновођа"; „професионални рачуновођа у јавној пракси“, „професионалне услуге“, „јавни интерес“ "Именик носилаца професионалних звања"; Регистар привредних друштава регистрованих за услуге ревизије финансијских извештаја и привредних друштава и предузетника регистрованих за пружање рачуноводствених услуга, привредних друштава која пројектују и производе рачуноводствени софтвер „лиценце за услуге ревизије финансијских извештаја“.

Циљ дефинисања и унификавања израза је јединствено изражавање, тако да нормативни изрази буду складни, стилски и појмовно усаглашени, јасни и недвосмислени, како у практичној примени законских одредби не би долазило до недоумица у вези са њиховим правним значењем и домањајем.

"МРС/МСФИ"(IAS/IFRS) (Међународни стандарди финансијског извештавања), „МСФИ за МСЕ“ („IFRS for SMEs) (Међународни

стандарди финансијског извештавања за мале и средње ентитете), „МРС-ЈС“ (IPSAS) Међународни стандарди за јавни сектор, "МСП" (ISA) (Међународни стандарди ревизије), "ISQC" (Међународни стандард контроле квалитета); национални рачуноводствени стандарди „РС 21“, "РОС 31", "РСС 33" и IFAC–ов "Етички кодекс за професионалне рачуновође" представљају професионалну регулативу.

Шире образложење међународне професионалне регулативе Међународне федерације рачуновођа и других регулаторних тела коју Савез РР Србије, по члану 3. садашњег Закона о рачуноводству и ревизији, преводи, усклађује и објављује, као и националне професионалне рачуноводствене регулативе коју Савез доноси и усклађује са међународном, можете наћи на сајту Савеза: www.srrs.rs и у унификованим издањима Савеза.

Под појмом "професионални рачуновођа" подразумева се лице – члан професионалне организације, носилац одговарајућег професионалног звања (рачуновођа, самостални рачуновођа; овлашћени рачуновођа и овлашћени јавни рачуновођа), стеченог у складу са РОС 31, оспособљен за вођење пословних књига, састављање финансијских извештаја, контролу и ревизију финансијских извештаја. Вођење пословних књига по систему двојног књиговодства, састављање и презентацију финансијских извештаја правног лица и предузетника може да обавља само професионално стручно лице које има одговарајуће професионално звање и исправу, при чему се вођење пословних књига може поверити и специјализованом облику привредног друштва или предузетнику регистрованом за пружање рачуноводствених услуга, који испуњава услове утврђене овим законом.

Ради обезбеђивања правилне и ажурне евиденције података о лицима која су стекла (или изгубила) професионална звања, као и података о привредним друштвима и предузетницима који испуњавају услове за пружање услуга рачуноводства или ревизије финансијских извештаја, као и јавности тих података, предлаже се вођење Именика професионалних рачуновођа – носилаца професионалних звања, али и увођење Регистра привредних друштава и предузетника. Сва лица која имају одговарајуће професионално звање, односно подаци о тим лицима, уписују се у Именик носилаца професионалних звања, који се води и ажурира код професионалне организације. Ова активност је најважнија претпоставка квалитета финансијских извештаја, с обзиром да их састављају професионално-стручне и етички обавезане рачуновође, које још и контролише професионална организација, што је најефикаснији систем који функционише у свим развијеним

земљама. Такође се води и евиденција о привредним друштвима и предузетницима регистрованим за пружање услуга рачуноводства и ревизије финансијских извештаја, у регистру, који води и стално ажурира професионална организација, стим да Регистар привредних друштава регистрованих за ревизију финансијских извештаја којима је издата Лиценца за услуге ревизије по закону, води Комора привредних друштава за ревизију финансијских извештаја.

Чл. 4. и 5. Одредбама овог члана утврђени су критеријуми за разврставање правних лица на мала, средња и велика, који су усаглашени са одредбама IV директиве ЕУ. Напреднија законска решења дају самим правним лицима право да се сама разврстају на основу датих критеријума, што се предлаже и овим законом. Одредбе о разврставању значајне су и због тога што је предвиђена обавезна ревизије финансијских извештаја за велика и средња правна лица, али не и за мала, као и због коришћења других права предвиђених овим Предлогом закона.

Члан 6. Према одредбама овог члана, пословне књиге се воде, а финансијски извештаји састављају и презентују на српском језику и у званичној националној валути. Трансакције у другим валутама прерачунавају се у динарску вредност, по званичном средњем курсу на дан настанка трансакције, а за неизмирене обавезе и потраживања и на дан састављања финансијских извештаја. Ово наравно не значи да се за потребе страних пословних партнера финансијски извештаји не могу преводити на страни језик, ако је то у интересу обвезника овог закона, већ да се званични финансијски извештај који се доставља надлежном државном органу (и који се код правног лица сагласно члану 16. чува 30 година) мора сачинити и доставити на српском језику.

II. ОРГАНИЗАЦИЈА РАЧУНОВОДСТВА

рачуноводствене исправе, пословне књиге, контни оквир, ажурност, чување и поверавање вођења пословних књига

Члан 7. Предлаже се да правна лица и предузетници интерним актима уреде организацију рачуноводства у оквиру своје регистроване делатности, односно да одреде место рачуноводства у организационој шеми. Организација рачуноводства треба да обезбеди адекватну везу између свих организационих делова правног лица у којима настају пословне промене на имовини, обавезама, капиталу, приходима и расходима. Интерним актима се одређује одговорно лице за издавање рачуноводствених исправа које прате кретање промена имовине и

обавеза. Лице одговорно за издавање рачуноводствених исправа, њихову садржину, рокове у којима су одговорна лица дужна да те исправе доставе рачуноводству ради књижења.

Ако се унос података у пословне књиге врши на рачунару, правна лица и предузетници су обавезни да користе рачуноводствени софтвер који омогућава коришћење интерних рачуноводствених контрола и онемогућава брисање прокњижених пословних промена. При овој, правна лица и предузетници су обавезни да се придржавају рачуноводствених стандарда РСС -33..

Организациони део обавезника овог закона који води пословне књиге рачуноводства треба да обезбеди правилан унос података у прописаним роковима, контролу унетих пословних промена, увид у промене и стање рачуна главне књиге, хронологију пословних промена, чување података и њихово коришћење.

Члан. 8 и 9. Рачуноводствена исправа је један од битних елемената вођења пословних књига. Њом се документује свака пословна промена на имовини, обавезама, капиталу, приходима и расходима, а на основу ових података рачуноводство обезбеђује промене финансијског стања и утврђује финансијски резултат пословања. Имајући у виду да недостаци књиговодствених исправа доводе до спорова између пословних субјеката (што изазива непотребне трошкове), грешака у књижењу пословних промена, грешака при утврђивању и плаћању јавних прихода, одредбама чл. 8. је предвиђено да се књижење пословних промена врши на основу веродостојне документације како је дефинисано националним Рачуноводственим стандардом РС 21, а чланом 9. Закона се потенцира одговорност лица која су саставила исправу, као и одговорност лица задужених за контролу тих исправа. Правна лица и предузетници својим интерним актима треба да одреде лица одговорна за састављање рачуноводствених исправа, рокове у којима су та лица дужна да исправе доставе рачуноводству на књижење, као и лица одговорна за њихову контролу.

С обзиром на то да су интерна ревизија и интерна контрола питање одлука менаџмента и управе појединачних субјеката и немају значаја за јавност, овим предлогом закона се не предлажу решења из ове области, већ се препушта менаџменту правних лица која имају потребу за интерном контролом и интерном ревизијом, или која имају ову обавезу по другом закону, да ову област уреде интерним актом у

складу са законском и професионалном регулативом, односно овим Законом.

Члану. 10, 11, 12 и 13. Предлаже се да се пословне књиге воде по систему двојног књиговодства.

У односу на одредбе сада важећег закона, предлаже се да се обавеза вођења пословних књига по систему двојног књиговодства прошири и на предузетнике, с тим што двојно књиговодство не морају да воде предузетници паушалци који немају запослена лица.

Пословне књиге по систему двојног књиговодства, као и према сада важећем закону су дневник, главна књига и помоћне књиге. Ближе су дефинисане садржина главне књиге и обавеза документовања пословних промена са циљем њихове ефикасније контроле.

Такође, ближе је одређено, што није присутно у сада важећем закону, које помоћне књиге воде правна лица и предузетници, као и њихова садржина (стална имовина, залихе и друга имовина у облику ствари, зараде, потраживања, обавезе, капитал, готовина, драгоцености, хартије од вредности у благајни). На помоћне књиге упућивао је и до сада важећи закон, али је било случајева да се ове књиге не воде или да се не воде уредно, што је омогућавало да се пословне промене не евидентирају у књигама (сива економија).

Предлаже се да се обавезно воде књига улазних и излазних фактура. Досадашња пракса показала је да се фактуре о продатим и купљеним производима и услугама не књиже уредно у пословним књигама. Има случајева да се у пословним књигама продавца књижи вредност испоручених производа, а да се фактура не књижи у књигама купца, да се накнадно врше измене фактура, па се уместо редовног промета промет робе преноси у сиву економију. Увођењем књиге улазних и излазних фактура обезбеђује се контрола, како би се промене на имовини и обавезама уредно књижиле и обезбедио једноставнији поступак усклађивања обавеза и потраживања између субјеката.

У вези са отварањем пословних књига и њиховим закључивањем, нема промена у односу на садашњи закон.

Члан 14. Предлаже се да се у контном оквиру и даље задрже обавезни троцифрени синтетички рачуни на којима се исказују промене и стање имовине, обавеза, капитала, прихода и расхода, односно да се и даље задржи билансни принцип и постојећи распоред рачуна по класама и групама рачуна. Контни оквири, због специфичности пословања, могу да буду прописани, као и до сада, посебно за

привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике, за осигуравајућа друштва и берзе, и брокерско дилерска друштва, а посебно за Народну банку, банке и друге финансијске организације, друштва за осигурање, даваоце финансијског лизинга, инвестиционе фондове, добровољне пензијске фондове и друштва за управљање добровољним пензијским фондовима. Правна лица и предузетници могу, у оквиру троцифрених синтетичких рачуна, да отварају аналитичке рачуне према својим потребама. Обавезан контни оквир троцифрених синтетичких рачуна обезбеђује систем једнообразног вођења пословних књига, што не умањује потребу правних лица и предузетника да самостално одлучују о увођењу аналитичких рачуна и прошире евиденцију за своје потребе. Са друге стране, обавезан троцифрени контни оквир омогућава бољи увид у пословне књиге, ефикаснији метод контроле унетих података, једноставнију обуку лица која воде књиге, једноставнију контролу и ревизију финансијских извештаја, економичнији начин креирања контног оквира и бољу повезаност рачуна, као и низ других предности у односу на примену различитих контних оквира, које би креирала мање стручна лица за свако правно лице.

Обавезни контни оквир у потпуности задовољава потребу за исказивањем имовине, обавеза, капитала, прихода, расхода и резултата пословања у прописаним финансијским извештајима по МРС-1 и по члану 22. Закона. Притом, прописивањем обавезних троцифрених рачуна не умањује се финансијско извештавање по МРС\МСФИ, односно МСФИ за МСЕ, нити примена других стандарда.

Предлаже се и прописивање посебног контног оквира за буџете и буџетске кориснике, усклађеног са потребама буџетског финансијског извештавања, на основама МРС-ЈС.

Предлаже се, као и у сада важећем закону, да контни оквир и његову садржину пропише за привредна друштва, задруге, берзе и брокерско дилерска друштва, друга правна лица и предузетнике, као и за буџете и буџетске кориснике орган надлежан за послове финансија, а за банке и друге финансијске организације, друштва за осигурање, даваоце финансијског лизинга, инвестиционе фондове, добровољне пензијске фондове и друштва за управљање добровољним пензијским фондовима, Народна банка, односно гувернер, у року од 30 дана од дана ступања на снагу Закона.

Члан 15. Ажурност вођења пословних књига, пре свега за потребе органа управе правног лица, један је од битних фактора

пословања. Ажурност омогућава благовремено сагледавање финансијског стања, уредно плаћање обавеза, благовремено предузимање мера за наплату потраживања, што јача финансијску дисциплину правног лица. Због тога се предлаже да се Законом пропише обавеза да се рачуноводствена исправа достави на књижење одмах по насталој промени, а најкасније у року од 5 дана од дана када је пословна промена настала, а да се у пословним књигама књижи наредног дана од дана пријема, а најкасније у року од 3 дана од дана пријема.

Члан 16. Чување рачуноводствених исправа има за циљ да омогући: накнадну проверу настале пословне промене, отклањање накнадно утврђене грешке, ревизију рачуноводствених извештаја, контролу обрачуна и уплате јавних прихода, решавање спорова између правних субјеката и других лица између којих је настала одређена пословна промена. Имајући у виду наведене потребе, предложени су рокови за чување исправа, као што је то било решено и у до сада важећем закону.

Чл. од 17 до 19. У вези са пописом имовине и обавеза, углавном су задржане одредбе које су садржане и у сада важећем закону. Обавезан попис имовине и обавеза утврђује се на почетку пословања и на крају сваке пословне године. На крају пословне године правна лица и предузетници имају обавезу да изврше попис имовине и обавеза и да стање у књигама ускладе са стањем утврђеним пописом. Поред тога, попис (појединих делова имовине или обавеза) може да се врши и на различите датуме у току године, што се препушта самим правним лицима да уреде својим актима.

За одређену имовину (попис књига, филмова, фотоса, архивске грађе и сл.) обвезници овог закона, својим интерним актима, могу да предвиде и дуге периоде вршења пописа, али не дуге од 5 година, као што је и до сада било уређено. Попис се врши и приликом предаје дужности. Техника пописа, као и према сада важећем закону, уређује се интерним актима правног лица (комисије, рокови, начин усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем).

Неусаглашене обавезе и потраживања непосредно утичу на финансијско стање, финансијски резултат пословања, исказане обавезе јавних прихода, на јачање сиве економије и на слабљење финансијске дисциплине. Ради обезбеђења увида у висину неусклађених износа, пре свега за потребе пословних партнера, предлаже се да се Законом уреди обавеза повериоца да достави свом дужнику попис ненаплаћених

рачуна, а дужник је обавезан да у року од 5 дана од дана пријема провери и потврди или оспори своју обавезу и о томе обавести повериоца.

Ради реалности финансијских извештаја, предлаже се обелодањивање спецификације дужника и поверилаца код којих су неусклађене обавезе и потраживања.

III РАЧУНОВОДСТВЕНА НАЧЕЛА И ПРАВИЛА

Члан 20. Дефинисана су начела за припремање, састављање и презентацију финансијских извештаја, која су садржана у Оквиру за примену МРС и МРС 1 – *Презентација финансијских извештаја*, односно *Међународни рачуноводствени стандард за јавни сектор I (МРС-ЈС)*, када су у питању буџети и буџетски корисници. Имајући у виду чињеницу да је професионална регулатива код нас усаглашена са овим начелима, која представљају инструмент хармонизације рачуноводствене праксе, Предлог закона представља корак ка усаглашавању законске регулативе са развијеном рачуноводственом праксом у свету.

За признавање, мерење, презентацију и обелодањивање билансних позиција финансијских извештаја, непосредно се примењују МРС/МСФИ односно МСФИ за МСЕ за оне који се у смислу члана 2. став 7. овог Закона, определио за примену ових стандарда. Оваква одредба значи да сви обвезници овог закона, приликом припреме, састављања и презентовања финансијских извештаја непосредно примењују МРС/МСФИ или МСФИ за МСЕ, односно ако су буџети и буџетски корисници непосредно примењују МРС-ЈС. Ово значи да правила и начела која "прописују" ови стандарди морају да се примењују, у потпуности.

IV ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈИ

Чл. од 21 до 26 предложеног закона односе се на садржину и форму годишњих финансијских извештаја, при чему су називи финансијских извештаја усклађени са називима датим у професионалној регулативи: Извештај о финансијској позицији (Биланса стања), Извештај о укупном резултату (Биланс успеха), Извештај о променама на капиталу, Извештај о токовима готовине и Напомене уз финансијске извештаје, које обвезници овог закона из члана 1. став 1,2,3,4, и 5. састављају на основу података и пословних

књига, с тим што предузетници немају обавезу састављања последња три извештаја (извештај о променама на капиталу, извештај о токовима готовине и напомене).

У циљу обезбеђења података неопходних за финансијска истраживања од државног значаја, правна лица и предузетници састављају и посебан извештај према садржини и форми прописаној од органа надлежног за послове финансија.

Извештаји се редовно састављају са стањем на дан 31.12. и обухватају период од 01.01, односно од дана оснивања, до краја године.

Годишњи извештај, као и до сада, саставља и обвезник код кога су настале статусне промене, промена облика организовања, у случају отварања и закључења поступка ликвидације или стечаја.

Законом је уређено и обухватање извештаја за послове радне јединице у иностранству.

Обвезници овог закона из члана 1. став 6, буџети и буџетски корисници имају сличне извештаје, али и један извештај више који се односи на остваривање буџета и он се ради на бази

Форму и Садржину образаца, у складу са МРС/МСФИ, МСФИ за МСЕ и МРС-ЈС прописује орган надлежан за послове финансија.

Обвезници овог закона нису обавезни да састављају полугодишње ни друге периодичне финансијске извештаје, осим ако то имају обавезу по неком другом закону или сами желе.

Чланом 24. предложено је регулисање питање одговорности за припрему презентацију и квалитет финансијских извештаја, за шта је предвиђена одговорност управе, односно предузетника, а професионални рачуновођа је одговоран за истину о економском мерењу и позицијама финансијских извештаја у складу са законском, професионалном и интерном регулативом. Овакво уређење одговорности ствара услове за повратак поверења у економско мерење и финансијско извештавање, као основе обављања трговине и функционисања тржишта капитала.

Израда консолидованог финансијског извештаја прописана је за матично правно лице које има једно или више зависних правних лица, под условом да и консолидовано не чини мало правно лице према критеријумима из члана 4. овог Предлога закона.

Чланом 26. Предлога закона уведена је обавеза ревизије финансијских извештаја за средња и велика правна лица, у смислу члана 4. овог закона, за правна лица која састављају консолидоване

финансијске извештаје, као и за све емитенте који продају своје хартије од вредности, на организованом финансијском тржишту. Ово је пракса у неким развијеним земљама, а и логична је са становишта јавности, која је највише заинтересована за ове пословне ентитете. Законска ревизија финансијских извештаја за мала и средња правна лица која не емитују хартије од вредности за финансијско тржиште, за јавност нема никаквог значаја, већ представља само значајан непотребан трошак. Уколико неко средње или мало правно лице или предузетник има потребу за ревизијом свог финансијског извештаја, то може да оствари на комерцијалној основи, ангажовањем привредног друштва или предузетника регистрованог за услуге ревизије.

Достављање и обелодањивање финансијских извештаја.

Чл. од 27 до 29. У вези са достављањем финансијских извештаја предлаже да обвезници овог закона из члана 1. став 1,2,3,4 и 5 редовне финансијске извештаје достављају, као и до сада, до краја фебрура текуће године за предходну годину, а обвезници који финансијске извештаје састављају према члану 21. став 2 и 4, у року од 60 дана од дана настанка предвиђеног случаја и такве извештаје достављају Пореској управи. Обвезници из члана 1 став 6. по посебном подзаконским актом, који доноси надлежан државни орган.

Предлог да обвезници овог закона из члана 1. став 1,2,3,4 и 5, своје финансијске извештаје достављају Пореској управи је рационалан, јер Пореска управа има задовољавајућу инфра структуру, која је способна за пријем и контролу достављених финансијских извештаја. Овим би се избегло да обвезници на два места достављају финансијске извештаје, што је сада случај.

Предлажу се рокови за достављање финансијских извештаја, који не угрожавају смернице МРС 1, по којима се анализа финансијских извештаја сматра нецелисходном по истеку шест месеци од датума билансирања, што је последњи рок за достављање извештаја о ревизији финансијских извештаја.

Рок за достављање финансијских извештаја правних лица која су вршила промену облика организовања и правних лица код којих се отпочиње или завршава поступак стечаја и ликвидације, је 60 дана од дана билансирања.

Обвезници ревизије финансијских извештаја, у складу са праксом развијених тржишних земаља, а са циљем омогућавања ефикаснијег протока роба и капитала треба да јавно објаве финансијске извештаје заједно са мишљењем ревизора.

V. ПРОФЕСИОНАЛНА РЕГУЛАТОРНА ТЕЛА

Чланом 30 Предлога предвиђена су **Професионална регулаторна тела**, и то професионална организација, из члана 2 став 4, односно Савез рачуновођа и ревизора Србије и Комора привредних друштава лиценцираних за ревизију финансијских извештаја.

Професионална организација, у смислу овог закона, има овлашћење за доношење, реализацију и имплементацију професионалне рачуноводствене регулативе и контролу њене примене, као и за вођење Именика професионалних рачуновођа и Регистра из члана 3. овог Закона. На основу оваквог овлашћења Професионална организација има обавезу да штити јавни интерес, као колективно добро заједнице људи и институција којима професионалне рачуновође пружају услуге, како на националном, тако и на међународном нивоу. Ово је остварљиво јер, сагласно члану 137.став 2. Устава РС, у Законом прописаном поступку могу се пренети овлашћења која подразумевају вршење одређене јавне функције, могу и морају дати тачно одређеној, за то регистрованој организацији, а у овом случају то треба да буде професионална организација која је чланица IFAC–а и која има право и обавезу да преводи на српски језик и објављује, МРС/МСФИ, МСФИ за МСЕ, МРС-ЈС, МСР и Кодекс професионалне етике и даје упутства за њихову примену. У складу са претходним, логично је да Савез рачуновођа и ревизора Србије добије ова овлашћења, али и обавезе, јер пуних 57 година ради на овим пословима и као члан IFAC–а има преведен и усвојен IFAC–ов Етички кодекс за професионалне рачуновође, ажуриране преводе издања МРС/МСФИ, МСФИ за МСЕ, МРС-ЈС и МСР, стандард контроле квалитета и обрађена упутства и тумачења за њихову примену, као и националне стандарде РС 21, РОС 31 и РСС 33, на основу којих је едуковао своје чланове за њихову примену.

По угледу на највећи број земаља, професионална организација има и задатак да врши: професионално усавршавање рачуновођа и да утврђује, путем испита, професионалну оспособљеност кандидата за стицање професионалних звања у рачуноводству и издаје одговарајућу професионалну исправу; нострификацију професионалних исправа; континуирано едуковање према захтевима и потребама професије; праћење и контролу квалитета рада професионалних рачуновођа, на основу чега, у складу са Етичким кодексом за професионалне рачуновође, продужава или одузима професионално овлашћење – лиценцу о професионалној оспособљености и о томе води евиденцију, а све у

складу са актима и регистрованој делатношћу и IFAC–овим Етичким кодексом за професионалне рачуновође.

За све наведено Савез је организационо и кадровски оспособљен, при чему има и формалне претпоставке, јер је код надлежног органа управе код кога се водио Регистар удружења и професионалних организација, регистрован као организација која обавља следеће послове и задатке: **"подстицање, координацију и усмеравање активности рачуноводствених и финансијских радника и њихових организација ка унапређењу рачуноводственог и финансијског система"**, а има и регистровану делатност код Агенције за привредне регистре-**Образовање одраслих и остало образовање на другом месту непоменуто – стицање професионалних звања рачуновођа, самостални рачуновођа, овлашћени рачуновођа и овлашћени јавни рачуновођа–овлашћени ревизор, доношење професионалних и етичких стандарда, саветовање и семинари.**

Из свега изнетог јасно проистиче да је Савез компетентна професионална организација за обављање ових веома важних професионалних, али и јавних послова, што је и чинио скоро пола века, односно управо професионална организација чланица IFAC–а која се предлаже чланом 2. став 4. и чланом 30. Закона. Све активности се самофинансирају и не оптерећују буџет и пореске обвезнике, што је у економској кризи веома важно.

Комора привредних друштава лиценцираних за ревизију финансијских извештаја, која је формирана као Комора овлашћених ревизора према Закону о рачуноводству и ревизији („Службени гласник РС“ број 46/2006), овлашћена је као регулаторно тело за вршење контроле рада привредних друштава и предузетника регистрованих и лиценцираних за ревизију финансијских извештаја и вођење Регистра тих привредних друштава и предузетника. Комора привредних друштава лиценцираних за ревизију финансијских извештаја врши и надзор о испуњености услова из члана 32. овог закона и у складу са тим издаје лиценцу овлашћеним јавним рачуновођама за услуге ревизије финансијских извештаја.

Оба професионална регулаторна тела подносе Влади Републике Србије годишњи извештај о реализацији поверених овлашћења, најкасније четири месеца по завршетку календарске године.

VI ПРОФЕСИОНАЛНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ УСЛУГЕ

Чл. од 31 до 36. Професионалне услуге, у смислу овог предлога Закона, чине услуге вођења пословних књига и састављања финансијских извештаја и услуге ревизије финансијских извештаја, а које пружају професионалне рачуновође у складу са овим законом и IFAC-овим Етичким кодексом за професионалне рачуновође, из члана 3. став 1. алинеја 12. овог Закона.

Пословне књиге обвезника овог закона, према предложеном закону, може да води професионални рачуновођа који је у радном односу код обвезника, чије се пословне књиге воде и испуњавају услове из члана 32. овог закона. Пословне књиге обвезника овог закона може да води и привредно друштво или предузетник који има регистровану делатност за пружање рачуноводствених услуга, који је основан у складу са прописима о оснивању привредних друштава, односно приватних предузетника. Привредна друштва и предузетници који врше услуге вођења пословних књига и састављања финансијских извештаја морају да се упишу у регистар код професионалне организације, да запослена лица у привредном друштву и код предузетника, одговорна за вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја, односно предузетник, испуњавају услове из члана 32. овог закона и имају професионалну лиценцу за вршење професионалне праксе. Прелазном одредбом става 1. члана 43. прописано је да су привредна друштва и предузетници регистровани за обављање послова рачуноводства дужни да ускладе своје пословање са одредбама члана 31. став 2. тач. 1. овог закона у року од 3 месеци, од дана ступања на снагу овог закона. Уређивање ове области од пресудног је значаја за квалитет финансијског извештавања, јер се те услуге данас обављају великим делом у зони сиве економије. Вођење пословних књига од стране професионалних рачуновођа у земљама западне економије од прворазредног је значаја за државу и власнике капитала.

Законом је предвиђено да професионалне рачуновође морају да имају Сертификат о стеченом професионалном звању и Лиценцу о професионалној оспособљености, према националном рачуноводственом образовном стандарду РС 31 и IFAC-овим Етичким кодексом за професионалне рачуновође.

Ревизија финансијских извештаја предлаже се за сва велика и средња правна лица, у смислу члана 4. Предлога закона, као и за све емитенте који продају своје хартије од вредности путем јавне понуде.

Такође је Законом прописано и која лица могу да обављају ревизију финансијских извештаја (овлашћене рачуновође и овлашћене јавне рачуновође запослене у привредном друштву, регистрована за услуге ревизије финансијских извештаја, као и овлашћене јавне рачуновође који поседују Лиценцу о професионалној оспособљености за услуге ревизије финансијских извештаја, у виду самосталне професионалне делатности као предузетници), с тим што ревизију финансијских извештаја, обвезника ревизије из члана 26. овог закона, могу да врше само привредна друштва регистрована за услуге ревизије. Привредна друштва регистрована за пружање услуга ревизије финансијских извештаја морају да буду уписана у Регистар који води Комора привредних друштава и предузетника овлашћених за ревизију финансијских извештаја, а која испуњавају и посебне услове из члана 34. Испуњење посебних услова је у директној функцији квалитета који треба да се обезбеди ревизија финансијских извештаја.

Законком је прописано да је овлашћени јавни рачуновођа лице које обавља услуге ревизије финансијских извештаја и одговара за правилност обављене ревизије финансијских извештаја. Услови под којима се стиче ово професионално звање уређени су националним рачуноводственим стандардом РС-31.

Изузетно, лица која су до дана ступања на снагу овог закона стекла професионално звање овлашћени рачуновођа у складу са националним рачуноводственим образовним стандардом РС 31 и која поседују важеће исправе о професионалној оспособљености, сагласно члану 32. став 2. овог закона, могу да обављају ревизију финансијских извештаја, састављање ревизорског извештаја и изражавање мишљења, најдуже пет година од дана ступања на снагу овог закона, у ком року су дужна да стекну професионално звање овлашћени јавни рачуновођа, сагласно члану 36. став 2. овог закона.

Правна лица самостално одлучују о избору привредног друштва односно предузетника који ће вршити ревизију финансијских извештаја, у складу са законом.

Законком се предлаже да се ревизија финансијских извештаја врши на основу уговора између обвезника ревизије и привредног друштва или предузетника, сачињеног у писаној форми на период од најмање 3, а највише 6 година и не може се раскинути вољом обвезника (клијента), изузев ако клијент ревизије изгуби статус обвезника ревизије или на основу судске пресуде. Оваква одредба обезбеђује висок ниво независности привредног друштва, односно предузетника

регистрованог за пружање услуга ревизије, у односу на клијента коме се врши ревизија финансијских извештаја.

Не предлажу се одредбе којима се утврђује обавеза предузећа да до одређеног рока закључе уговор о ревизији, јер то представља предмет уговарања (облигације) и слободног тржишта.

Законом се такође одређују лица одговорна за правилност ревизије финансијских извештаја, састављање извештаја и изражавање мишљења, а то је овлашћени јавни рачуновођа који поседује исправе у складу са националним рачуноводственим образовним стандардом РС-31.

Надзор над применом члана 33, 34, 35. и 36. (везани за услуге ревизије, посебне услове, правила ревизије и лица одговорна за извештаје), врши министарство надлежно за послове финансија или орган, односно организација коју министарство овласти, на основу прописа који доноси министар надлежан за послове финансија.

VII ЗАКОНСКА И ПРОФЕСИОНАЛНА КОНТРОЛА И НАДЗОР

Члан 37. Одредбама овог члана Предлога закона уређују се питања везана за контролу и надзор над применом Закона о рачуноводству и подзаконских аката донетих на основу Закона. Као и до сада, предвиђа се да надлежни државни орган врши контролу примене Закона, а најрационалније решење би било да је то орган код кога се предају финансијски извештаји, што би смањило трошкове теренске контроле. Једна од новина је то што се уводи институт праћења контроле квалитета индивидуалног рада професионалних рачуновођа, у складу са Етичким кодексом, а што врши професионална организација. У складу са ИФАС–овим стандардима за контролу квалитета, услуге које пружају професионалне рачуновође подлежу контроли квалитета, па је обавеза да свака чланица – професионална организација врши контролу квалитета професионалних услуга својих чланова. Овим Предлогом закона предлаже се да контролу и надзор, у складу са овим чланом, могу да врше лица која имају професионално звање овлашћени рачуновођа или овлашћени јавни рачуновођа, с обзиром на то да лице које контролише треба да има виши или бар исти ниво професионалне стручности у односу на лице које се контролише.

Предлаже се да контролу привредних друштава и предузетника за ревизију финансијских извештаја врши Комора, а надзор над

применом чл. од 33 до 36 и над радом Коморе, министарство надлежно за послове финансија.

Субјекти пословања - обвезници примене овог закона могу - ако желе, да у складу са професионалном и интерном регулативом, из овог Закона, организују и интерну контролу и интерну ревизију, које би вршиле професионалне рачуновође, специјалисти у складу са РОС-31.

Члан 38. Новина у овом предлогу огледа се у увођењу независног надзорног тела. При формулисању ове одредбе пошло се од искустава других земаља, где постоје слична тела. Предлаже се увођење *Независног надзорног тела - Савета за рачуноводство*, независног надзорног тела, које треба да буде састављено од личности које могу да допринесу пуној стабилности система финансијског извештавања у Србији.

Према предлогу, чланове савета именовано би надлежни орган за послове финансија, с тим да то буду представници различитих органа, организација и институција, које имају непосредан интерес да се рачуноводствена проблематика уреди и спроводи у складу са захтевима глобализације, на принципима стандардизације у интересу подизања квалитета финансијског извештавања, у које би јавност имала поверење. У Савету би најмање две трећине биле професионалне рачуновође, представници: Министарства финансија, Пореске управе, Народне банке, Комисије за хартије од вредности, професије, привредних друштава за рачуноводство, привредних друштава за ревидирање финансијских извештаја, привредних друштава за рачуноводствени софтвер, науке, органа надлежног за регистрацију правних субјеката, као независних појединаца, рачуноводствених експерата. Задатак оваквог тела био би надзор над применом и спровођењем закона, са предлагањем одређених мера, као и надзор над професијом, било да се ради о професионалној организацији или о вршењу професионалних услуга.

IX ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 41. Овом прелазном одредбом установљена је обавеза да се подзаконски акти за спровођење Закона донесу у року од 30 дана од дана ступања на снагу Закона. Сведоци смо да је неретака појава да се након доношења неког закона, не донесу благовремено или чак уопште не донесу подзаконска акта а која су неопходна за спровођење тог закона. Тако, у пракси долазимо у апсурдну ситуацију да закон, који је на снази, није могуће у пракси применити и као такав, у целини

или делимично, представља „мртво слово на папиру“. Управо из тих разлога одредбом члана 41. овог предлога, установљена је обавеза доношења подзаконских аката у релативно кратком року, а са циљем да се што пре обезбеде сви потребни услови за практичну примену закона, а предметна материја уреди ефикасно и на свобухватан начин.

Члан 42. Прелазним и завршним одредбама предложено је решење, које нема ретроактивно дејство, имајући у виду да одредбе са ретроактивним дејством уносе правну несигурност. С друге стране, Савез рачуновођа и ревизора Србије, професионална организација са неколико десетина хиљада чланова, сматра да нема потребе да се Законом намеће обавеза професионалним рачуновођама и да се излажу трошковима, нарочито ако се има у виду да су чланови Савеза РР Србије који су стекли одговарајуће професионално звање код Савеза полагагли МРС/МСФИ и МСР по програму који се признаје у свету, као и да Савез рачуновођа и ревизора већ 20 година у континуитету ради на професионалној едукацији и сталном стручном усавршавању професионалних рачуновођа, а треба имати у виду да глобализација финансијског извештавања захтева и глобално образовање, што је и уређено ревидираним националним стандардом РОС 31.

Из тих разлога предлаже се да лица која су до дана ступања на снагу Закона стекла професионална звања по националном рачуноводственим образовним стандардом РОС 31, рачуновођа, самостални рачуновођа, овлашћени рачуновођа и овлашћени јавни рачуновођа, односно одговарајуће професионално звање у рачуноводству, полагањем или признавањем у складу са законом, професионална организација, на лични захтев, у складу са овим законом и националним рачуноводственим образовним стандардом РОС 31, уписаће у одговарајући Именик професионалних рачуновођа. Даље, лица која поседују сертификат или решење ревизора и овлашћеног ревизора, стечена по закону професионална организација, у складу са овим законом и националним рачуноводственим образовним стандардом РОС 31, на лични захтев, уписаће у Именик професионалних рачуновођа - носилаца професионалних звања овлашћених рачуновођа, односно овлашћених јавних рачуновођа. Значи, професионална рачуноводствена звања се унификују, односно термилошки означавају као што се то чини у готово свим развијеним земљама света (овлашћени рачуновођа-ревизор, односно овлашћених јавних рачуновођа-овлашћени ревизор). Лица која поседују звање ревизор, односно овлашћени ревизор била би уписана у складу са РОС 31 у Именик носилаца професионалних звања овлашћених јавних

рачуновођа. Тржиште услуга ревизије, до данас, није дало никакве резултате, потпуно је затворено, нико од тога нема користи, изузев привредних друштава регистрованих за услуге ревизије. Уз одсуство контроле квалитета и било каквог надзора, ревизорски извештаји најмање служе јавности (акционарима, инвеститорима и осталим корисницима), а они су управо њој намењени. Ревизија мора бити засновано на тржишту и пуној независности, с обзиром на то да су све активности везане за обављање ревизије финансијских извештаја, регулисане МСР и ИФАС–овим Етичким кодексом за професионалне рачуновође, односно без утицаја државе. Другим речима ревизију финансијских извештаја треба потпуно одвојити од државе, чиме ће се јасно разграничити улога, са једне стране државе у сфери законодавне регулативе, а са друге стране професије у сфери професионалне регулативе, надзора и контроле, а сфера услуга би требало да буде тржишно регулисана, без условљавања броја овлашћених јавних рачуновођа-овлашћених ревизора, као у развијеном свету где је пракса ревидирања на знатно вишем нивоу.

Одредбом става 3. члана 42. Закона предлаже се да су професионалне рачуновође које нису оствариле потребан ниво професионалне оспособљености кроз континуирану едукацију, непрекидно, у претходних пет година до дана ступања на снагу Закона, обавезне да у року од годину дана од дана ступања на снагу Закона, положе тест провере знања о познавању законске и професионалне регулативе, пред испитном комисијом професионалне организације. Оваква одредба је настала због бриге за квалитет финансијског извештавања, с обзиром на то да један број носилаца професионалних звања, није прошао обавезне циклусе континуиране едукације, везане за примену глобалне професионалне регулативе.

Чланом 43. предлога прописује се обавеза усаглашавања са Законом за привредна друштва и предузетнике регистроване за пружање рачуноводствених услуга као и за привредна друштва за пружање услуга ревизије финансијских извештаја и то у року од три месеца од дана ступања на снагу овог закона. Затим обавезу усаглашавања имају и професионална регулаторна тела предвиђена Законом. Тако Комора овлашћених ревизора, основана Законом о рачуноводству и ревизији ("Службени гласник РС", бр 46/2006) наставља са радом као професионално регулаторно тело из члана 27. став 7. овог закона и дужна је да свој статут и друга општа акта усклади са одредбама овог закона у року од три месеца од дана ступања на снагу овог закона, као и да се пререгиструје у складу са Законом о

удружењима („Службени гласник РС“ 51/09), а Професионална организација из члана 2. став 4. овог закона је дужна да одредбе свог статута, којима уређује питања везано за вршење поверених послова овим законом, усклади са одредбама овог закона у року од три месеца од дана ступања на снагу овог закона.

Чланом 44. предлога прописано је да Пореска управа преузима предмете, документацију, архиву, базе података, средства за рад, потребан број запослених, као и део информационог система и неопходну информатичко технолошку опрему, које је Агенција за привредне регистре користила за обављање послова пријема и обраде финансијских извештаја и вођења регистра података о бонитету правних лица и предузетника, а у свему сагласно предложеним решењима из члана 27. овог предлога закона.

Потпуно и доследно усавршавање и усаглашавање наше националне рачуноводствене регулативе са општеприхваћеним међународним правилима, сагласно захтевима глобализације и потребне хармонизације са Европском унијом и јесте основни циљ овог Предлога закона. Посебан циљ Савеза РР Србије, логично и државе, хитно доношење јасних законских решења, чијим одредбама неће бити потребна никаква накнадна тумачења, било чија, па ни ресорног министарства. Дакле задатак Савеза је да предложи хитно доношење новог квалитетнијег, од постојећег, закона, и то Савез чини на захтев многобројног чланства, правних лица и предузетника. Његовим усвајањем наше финансијско извештавање би било у највећем делу хармонизовано са Европом и светом, што је, уз професионалну едукацију рачуновођа, предуслов квалитета финансијског извештавања.

Поред тога Закон предвиђа надзор и суштинску контролу од стране државних органа и професионалну и етичку оспособљеност рачуновођа и њихову законску заштиту као креатора квалитета финансијског извештавања.

Јасна законодавна инфраструктура обезбеђује оспособљене и заштићене професионалне рачуновође који су основни стуб превентивне заштите имовине и капитала (јавног и приватног сектора) и брана корупцији и криминалу, највећег зла у Србији данас.